

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

<p>Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.</p> <p>Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.</p>	<p>Az Országos Magy. Gazdasági Egyesület tulajdona.</p> <p>Az egyesületi tanács felügyelete alatt: Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója. Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-ülékára.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.</p> <p>Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.</p>
---	---	--

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1901. ápril 20. d. e. 10 órakor. A pozsonyi II. mezőgazd. országos kiállítás IV. főcsoportjának ülése.
- " ápril 20. d. u. 4 órakor. Műszaki bizottság ülése.
- " ápril 22. d. e. 10 órakor. A pozsonyi II. mezőgazdasági kiállítás I. főcsoportjának bizottsági ülése.
- " ápril 24. d. u. 4 órakor. Közgazdasági szakosztály ülése.

A gazdatiszti törvény.

Bármely életpályán működő egyén, különösen az olyan, aki idő- és pénzalapozatba kerülő tanulmányok alapján szerezte meg az arra való készütséget, joggal megkívánhatja, hogy az a pálya neki biztos megélhetést és jövőt nyújtson s ne legyen kitéve annak, hogy rajta kívül álló, sokszor csekély okok miatt kenyerét bármikor elveszíthesse. Csak az olyan ember, aki jövőjét biztosítva látja, fejthet ki igazán odaadó munkálkodást s szentelheti minden tudását és igyekezetét kötelességeinek teljesítésére, míg az állás bizonytalansága a munkakedvre és ambícióra bénítólag hat.

Egyrészt ezért, másrészt a szellemi proletáriátus csökkentése érdekében szükséges, hogy az államhatalom törvényes eszközökkel szabályozza, illetve biztosítsa az egyes életpályákon működők helyzetét. A legtöbb pályán ezt a kívánalmat teljesítve látjuk ma már, de még nem vala-

mennyin. Vannak életpályák, a melyek érdekében az állam nagy áldozatokkal intézményeket tart fenn azon célból, hogy az arra készülő a szükséges képzettséget megszerezhesse, a melyeknek tehát kellő műveltséggel és intelligenciával bíró egyének vannak hivatva munkájukat szentelni, de a kiknek sorsáról s helyzetük megfelelő biztosításáról az állam gondoskodni megfeledezett.

A gazdatiszti pálya is azok közé tartozott ezideig, amely nélkülözötte a törvényes védelmet s a mely pályán működők sorsa teljesen a kenyéradók jóindulatától volt függővé téve. A magyar birtokosztály dicséretére legyen mondva, hogy bár a szolgálatában álló gazdatisztség sorsa teljesen tetszésének vagy nemtetszésének volt is kiszolgáltatva, az esetek túlnyomó többségében a viszonyokadta hatalmával vissza nem élt s respektálta tisztjében az intelligens és készütséggel bíró ember jogait. Am ez a körülmény lényegében még sem változtatott a helyzetnek azon a fonákán, mely a gazdatisztekre a birtokossal szemben nehezedett, mert a tökéletes függőség viszonya azért teljes mérvben érezlette velük súlyát.

Egyáltalán nem csodálható tehát a gazdatiszti kar azon igyekezete, hogy helyzetén javítandó, oly törvényes intézkedéseket szorgalmazott, a melyek egyrészt jogviszonyukat a munkaadóval szemben szabályozni s a rideg önkényesség érvényesülésének gátat vetni, másrészt jövőjük anyagi biztosítását érvényre juttatni legyen hivatva. Nem túlzott és önös kívánalmak realizálását kérték tehát a kormánytól, hanem csak annyit, amit min-

dén humánusan gondolkozó birtokos önszántából megadott eddig is, de ha úgy tetszett, meg is tagadhatott s e körülmény tette szükségessé a gazdatiszti kar kívánalmainak törvényes rendezését.

Hogy hazánkban mily rendkívül fontos szerepkört töltenek be a gazdatisztek, azt bizonyítani e helyütt bizonyára felesleges szószaporítás volna. Annak idején, amikor a gazdatiszti kérdés törvényes rendezése került első ízben szőnyegre, a földművelésügyi tárca akkori vezetője nyilatkozta ki, hogy „mezőgazdaságunk mai stádiumában a gazdatiszti kar egy igen fontos tényezője közigazdaságunknak s egy a mai kor színvonalán álló képzettségi fokkal bíró, erkölcsi garanciákat nyújtó, helyzetével megelégedett és élethivatását örömmel és odaadással folytató gazdatiszti kar nélkül hazánk mezőgazdasága nem lenne képes arra a haladásra, melyet egyfelől a külföldi verseny, másfelől hazánk fejlődése folytán az állam jogosan támasztott igényei a mezőgazdaságtól megkövetelnek.”

Ennek a számszerűleg és intelligencia tekintetében is számottevő társadalmi osztály helyzetének törvényes rendezése tehát az előbbieken vázolt s egyéb okokból is nemcsak kívánatosnak, de közigazdasági tekintetéből is szükségesnek bizonyult, a minek keresztülvitele azonban nem csekély nehézségekbe ütközött. Évek során át vajudott ez ügy, míg végre *Darányi* miniszter ezt a kérdést is megoldotta. A gazdatiszti törvény megalkottatott sőt a f. év május hó 1-én életbe is lép.

A gazdatiszti kérdés törvényes ren-

Londoni rézjegyzéshez alkalmazkodva a mai naptól visszavonásig

LESZÁLLITOTTUK

a vegytiszta aussigi és „Hungária“ rézgálicznak árát

nagyobb mennyiség vételénél	64 koronára
kisebb „ „	65 „

100 kgr.-ként ab budapesti raktárunk

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE“ Budapest, V., Alkotmány-u. 31.

Mai számunk 24 oldal.

dezésének mikéntje, annak előzményei s kihatása mezőgazdaságunk jövőjére oly nagy jelentőségűek, hogy visszapillantást tartunk szükségesnek vetni a dolog lényegére s összehasonlítani a gazdatisztek által szabatosan formulázott kívánalmakat azon biztosítékokkal, melyeket az új törvény a gazdatiszti karnak nyújt.

Épen most május havában lesz tiz esztendeje, hogy az első gazdatiszti kongresszus körvonalozta azokat a követelményeket, a melyek alapján a kormánytól a kvalifikáció kérdésének, a szolgálatadó és alkalmazott közötti jogviszonynak, és a gazdatisztek rokkantsági és agkori biztosításának törvényhozási uton leendő szabályozását kérelmezte, a nélkül azonban, hogy ennek csak a legcsekélyebb eredménye is lett volna. A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló törvényjavaslat tárgyalása alkalmával (1894-ben) a képviselőház az előbb említett kongresszus határozatai alapján megfelelő intézkedéseket vett ugyan be a törvénybe, de a főrendiház a javasolt és a képviselőház által már elfogadott intézkedéseket elvetette. A gazdatiszti kongresszus által felvetett eszmék azonban állandóan napi renden maradtak s első ízben nyomtatékosan elevenitette fel azokat az 1895-ik évi III. orsz. gazdakongresszus, ezután közvetlenül rá 1896-ban a II. gazdatiszti kongresszus határozatai alapján a kormány ismét felkérte ezen vitális ügy rendezésére, legutóbb pedig 1898-ban a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagyülése tárgyalta e kérdéseket és sürgette azok rendezését. Ime tehát nem csupán maguk a gazdatisztek, hanem hazánk legkiválóbb birtokosai is több ízben követelték a gazdatiszti kérdés törvényes rendezését. Ily körülmények között valósággal átnent a köztudatba ezen ügy törvényes rendezésének elodázhatlan szükségessége, a mi elől a kormány továbbra ki nem térhetett. A gazdatisztek és a birtokosok által felállított követelmények meglehetősen egyezők. A gazdatiszti kongresszus első sorban követelte a gazdatiszti kvalifikáció megállapítását, kimondván, hogy szakképzett gazdatisztnak csak az ismertessék el, illetve a gazdatiszti címet csak az használhassa, aki gazdasági akadémiát, vagy más hazai felsőbb gazdasági tanintézetet kellő sikerrel végzett és erről bizonyítvánnyal bír. Indokolta ezen kívánalom teljesítését az a rendkívül nagymérvű verseny, melyet a nem szakképzett elemeknek e pályára való tódulása a hivatottaknak okoz. Ezzel kapcsolatosan követelte a gazdatiszti kar, hogy az állami, a törvényhatósági, a községek, egyházi testületek és egyházi személyek birtokában levő, továbbá a köz- és magánalapítványi és hitbizományi, valamint a közbirtokossági birtokok kezelésére csupán szakképzett gazdatisztek legyenek alkalmazhatók.

A gazdatiszti jogviszonynak a munkaadóval szemben törvényhozási uton leendő rendezése, valamint az agkori ellátás ügyének törvényes rendezése képezték

azokat a kívánalmakat, melyeket a birtokosok is támogattak, a nyugdíjkérdés kivételével, mert ez a privat birtokosok cselekvési szabadságát tulságosan bénította és őket nagy anyagi megterheléssel sújtotta volna.

A földművelésügyi miniszter igyekezett e kívánalmakat az új törvényben lehetőleg érvényre juttatni s a törvényhozás elé benyújtott javaslata az érdekeltég követeléseinek tárgyilagos szem előtt tartásával készült. A törvényhozás két házának rostája azonban keveset hagyott meg ezekből s így az új törvény nem elégíti ki azokat a várankozásokat, amelyeket a gazdatiszti kar ahhoz fűzött, s amelyeket nemcsak ez, hanem a III. orsz. gazdakongresszus és a gazdasági egyesületek országos szövetsége is mint minimális követelményeket stipulált.

A kvalifikációs kérdés a törvény nem rendezi, a gazdatiszti címet tehát ezentul is minden gazdasági alkalmazott használhatja, s e pályára a jövőben is minden nehézség nélkül tódulhat a hivatlan elem, csupán az okleveles jelző és bizonyos rangfokozatot jelző czimek használatától lesz a nem kvalifikált gazdatiszt eltiltva. Bizonyos előnyt azonban még is nyújt a törvény a szakképzett gazdatisztnak a nem szakképzettekkel szemben, és pedig a felmondási idő, a rögtöni elbocsajtás és elhalálozás esetén a hátramaradt özvegy végkielégítése tekintetében. Teljesíti ezen felül a törvény az érdekeltég azon kívánalmát, hogy az állami, törvényhatósági, egyházi, községi, hitbizományi stb. birtokokon, amennyiben azok földadója a 3000 koronát meghaladja, csakis szakképzett gazdatisztek alkalmazhatók, aminek fontosságát közgazdasági tekintetből bővebben méltatni feleslegesnek tartunk.

Ki kell azonban ezen intézkedés jelentőségéből egy momentumot ragadnunk, a melyet a közgazdasági előnnyel legalább egy vonalra helyezhetünk s amelynek nemzeti szempontból rendkívül nagy fontosságot kell tulajdonítanunk s ez az, hogy okleveles gazdatiszt csak „magyar állampolgár” lehet. S emeli ennek jelentőségét a törvénynek azon intézkedése is, hogy állampolgárságukra való tekintet nélkül, mindazok a birtokosok, kik állandóan nem laknak az országban (3000 kor. földadó fizetése esetén) birtokukon csak okleveles, magyar állampolgár gazdatisztnak alkalmazhatnak. A magyar földnek egy igen tekintélyes hányada van idegen kézen, nyelvünket nem értő, velünk nem rokonszenvező, idegen nemzetiségű gazdatisztek kezelése alatt. Az új törvény ennek az abuzusnak véget vet, új teret nyitva a szakképzett magyar gazdatisztek érvényesülésének.

A most életbelépő törvénynek azonban van egy nagy hiányossága, s ez az, hogy a gazdatiszti kar legfontosabb kívánalmát, a lehető legelőbb követelését, i. e. a nyugdíjügyet nem oldja meg s így a gazdatiszti kar túlnyomó többsége e törvény dacára jövőjét ezentul sem láthatja

biztosítottak. Sajnos, ennek rendezése elé oly nehézségek gördültek már eleve, hogy a kormány meg sem kísérthette ennek a legfontosabb kérdésnek a rendezését, a birtokosztály kötelező bevonása s magának az egész törvényjavaslatnak kockáztatása nélkül. A miniszterben megvolt a jó szándék, hogy a lehetőség határai között, az állami támogatás törvényes biztosítása által megoldásra segítsen vinni a nyugdíjkérdést, de ennek a törekvésnek az érvényesülését a törvényhozás megakadályozta. Az az évi 20,000 korona segély, melylyel a miniszter által eredetileg benyújtott javaslat szerint az állam a gazdatisztek meglévő nyugdíjintézetét támogatni lett volna köteles, néhány év alatt megoldásra vitte volna ez ügyet. Magukra hagyatva, saját erejükből nem képesek a gazdatisztek az agkori biztosítás kérdését dűlőre juttatni s mert az új gazdatiszti törvényből minden erre vonatkozó intézkedés kihagyott, kell azt valóban fogyatékosnak tartanunk. Reméltük, hogy a végrehajtási rendelet fog olyan intézkedéseket tartalmazni, amely valamely formában elősegíteni fogja a gazdatiszteknek a már meglévő nyugdíjintézetbe való belépést, mely esetben a tagok számbavehető szaporodásával arányban a hozzájárulási hányad csökkenthető, vagyis a biztosítás olcsóbbá lett volna lehető. Sajnos ebbeli reményünkben is csalódtunk. Már pedig a gazdatiszti nyugdíjkérdés megoldása oly vitális érdek, melynél az állam támogatása és hathatós közreműködése feltétlenül szükséges. A földművelésügyi miniszter az eredeti javaslatba felvett intézkedésével jelét adta annak, hogy ő is ebben a meggyőződésben van s így a gazdatiszti kar még mindig nem veszítette el reményét, hogy *Darányi* miniszter fog találni módot ez ügynek megfelelő rendezésére is.

Az egyedüli módnak pedig a jelen viszonyok között az látszik, hogy az állam a gazdatisztek már meglévő és saját erejükből megalkotott nyugdíjintézetét rendszeres és legalább az eddig élvezett támogatásnak megfelelő anyagi és erkölcsi támogatásban részesítse.

A gazdatisztek jogviszonyának szabályozásáról szóló törvény tehát, amint ezt a fentiekben kimutattuk, nem teljesíti mindama várankozásokat, melyeket az érdekeltég hozzáfűzött s főleg mert a nyugdíjügyet teljesen figyelmen kívül hagyja, joggal mondható hézagosnak. Tekintve azonban azokat a nagy nehézségeket, a melyekbe a törvény megalkotása ütközött s tekintve, hogy a gazdatisztek helyzetét a multtal szemben lényegesen javította s különösen a jövőben javítani fogja, ezt örömmel kell üdvözlőnk s határozott vívmánynak tekintenünk. A jelen viszonyok között nem volt lehető többet elérni, mint amennyit a törvény nyújt, de meglévő az alap, ezen felépíthetők és kitölthetők lesznek azok a hézagok, melyeket a törvény még fenahagyott.

J. P.

NÖ

Vál
lalkozni
termeszt
térén alk

A

mint ilye
de míg a
nagyobb
mostohál
Hazánkba
mindenü
tavaszi n
nem disz
nyul, egy
a meleg
nyári nap
többi olá

Ag
repczéné
mészetü
kon a he
sikert biz
mest adu

A g
vagy kalá
az ősi v
elég jól,
jól ki ie
mint ved
luczerna
szolgálato

Ha k

ugy mihe
földről, a
adunk mé
tást, tav
veljük me
kalászos
tarlóbukta
tavaszszal
szükségese

A v

közepéig
soros-gépp
meghalálj
a mag eg

Soro

nem kell

mag mély

A so

egy k. hó
vetésnél l
vetjük, ve
a mag ne
mélyebben
kerülni. A
járando a
előtt és
gerezni.

Az e
gondozást
oly fontos
mivel, ha
teszszük az
mutakozha
ugynevezet
borkát vág
ket elveszt
szinü, a m
kor a tásk
puhák, har

Ilyenk
mentül rob
annál nagy
ha száraz
érest sem
mivel köm
ideje alatt
táblát, mi
kával bevet

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Cserháti Sándor.

Gomborkatermesztésről.

Válaszolva egy gazdátársam kérdésére, foglalkozni óhajtok jelen alkalommal a gomborkatermesztés ismertetésével, mint olyan, kinek e téren alkalma volt tapasztalatokat szerezni.

A gomborka keresztben virágú növény s mint ilyen, az olajos növények közé tartozik, de míg a többi vele egy kategóriába tartozók nagyobb igényű növények, addig ez sokkal mostohább viszonyok között is jól diszlik. Hazánkban, kivéve az országnak északi részét, mindenütt megterem, a felső vidékeken, hol a tavaszi meleg napok csak későn jelentkeznek, nem diszlik, mivel a hideg klíma alatt elsatnyul, egyáltalában a hideg iránt érzékeny, míg a meleg iránt kevésbé s így a legmelegebb nyári napokat is sokkal jobban megtűri mint a többi olajosak.

A gomborka legjobban diszlik általában a repezének alkalmas talajokban. Könnyebb termeszeti meszes talajokat is kedveli s így azok a helyeken, hol a repeze már nem szokott sikert biztosítani, a gomborka még igen jó termést adhat.

A gomborkát lehet vetni bármely kapás vagy kalászos növény után, sőt nem ritkán, ha az őszi vetések tavasszal nem mutatkoznak elég jól, úgy, ha azok kiszáradtak, még mindig jól ki lehet vele a földet használni. Végül mint védőnövény is természetű, különösen a luczerna fölé vetve s mint ilyen nagyon jó szolgálatot is tesz.

Ha kapásnövény után óhajtuk természetű, úgy mihelyt a kapástermés betakarították a földről, azt sekélyen megszántjuk, ősszel adunk még a földnek egy közepély szántást, tavasszal extirpátorral és boronával miveljük meg a gomborkának szánt területet, ha kalászosok után akarjuk vetni, úgy egy sekély tarlóbuktatás és ősszel egy közepély szántás, tavasszal szintén extirpator és boronálás válik szükségessé.

A vetés ideje április közepétől június hó közepéig terjed s ha csak módunkban van, úgy soros-géppel tegyük azt, mivel sokkal jobban meghálálja mint a szóróvetést. Földolog, hogy a mag egyenletes takarót kapjon.

Soros vetésnél a vető csoroszyákra súlyt nem kell tenni, nehogy a lazább talajokba a mag mélyen lerakassék.

A sorok távolsága 15—20 centiméter, egy k. holdba sorbavetésnél 8—10 kg. szóróvetésnél 10—15 kg. szükségeltetik. Ha szóróvetjük, vetés előtt mindig megboronálandó, hogy a mag ne essék mélyen; 2—3 centiméternél mélyebben nem szabad a magnak a földbe kerülni. A vetés után könnyű hengerrel megjárándó a terület. Soros vetésnél a vetés előtt és utána is meg kell a talajt hengerezni.

Az elvetéstől letakarításig nagyobb mérvű gondozást nem igényel. A letakarítás ideje ép oly fontos e növénynek is, mint a repezénél, mivel, ha csak pár nappal előbb vagy utóbb teszszük azt mint éppen szükséges, tetemes károk mutatkozhatnak. A magtermés a gomborkánál ugynevezett táskákban van elhelyezve. A gomborkát vágni kell, ha a táskák sötétzöld színűket elvesztették, tehát egyik oldala pirosas színű, a másik oldala zöldessárgalesz, ha ilyenkor a táskát felnyitjuk, a magok többé nem puhák, hanem kemények és megteltek.

Ilyenkor hozzá lehet fogni az aratáshoz s mentül rohamosabban fejlődnek e jelenségek, annál nagyobb erővel kell aratni, különösen, ha száraz az időjárás az aratáson. A tülérést semmi esetre sem szabad bevárni, mivel könnyen hullatja a magot. Az éres ideje alatt a gazda naponta megnézzze a táblát, mivel rohamosan érik: a gomborkával bevetett területnek egyik vagy másik

része nem ritkán különböző időben érik épen úgy, mint a repeze. Ha különös meleg időjárás mutatkozik, úgy nappal inkább szünetelni kell az aratással s azt pótolni kell az éjjellekkel, a midőn a harmat-lecsapódások megnevesítik egy kicsit s ilyenkor nem oly hullékony a mag.

A letakarítást szokták aratógéppel és kaszával végezni.

A levágott gomborkát kétféleképpen lehet kezelni, vagy azonnal kővébe költjük, vagy pedig kis vontatókba rakjuk. A keresztekbe rakásnak előnye, hogy jobban és hamarabb lehet csépelni, azért talán ha vontatókba rakjuk, úgy lepraktikusabb kinyomtatni.

A gomborkát levágás után 4—5 napig még kiűnn kell hagyni, hogy eléggé kiszáradhasson s ha ez megtörtént, úgy ha kővébe költetett, közönséges ponyvászekereken hordandó be, ha vontatókba rakatott, úgy széles felületű ugynevezett repezevontató-csámeszekeken hordandó, vagy egyenesen a géphez, vagy pedig hosszú vékony kaszfórmába. A csámesz alakja hosszukás trapezalaku összerakott deszkából áll, melynek elején egy, a hátulján egymás mellé rakva két vontató fér el. A vontatókat két rud segítségével kell feltenni, mivel ha azt villák segítségével eszközöljük, mindig tetemes mag kipereg. A csámesz deszkáin körül két-három ujnyi magas perem legyen, hogy a kipergett magot feltartsa.

Ha csépeljük a gomborkát, úgy ha a dob lécezes szerkezetű, minden második lécezt leveszszük, a szeges rendszerűknél a szegek felett. A kosár a dobtól távol veendő, mivel a mag könnyen török s ezáltal annak eleje vetetik, különben a mag könnyen kipereg egyetérő érintésre is. A vontatók, ha nyomtatva lesznek, nem szükséges széles ágyást csinálni, mivel mint említém, csekély érintésre is kipereg a mag.

A termési eredményt itt is, mint minden növénynek a talaj és időjárás rendkívül, ugyszólván a szélsőségekig befolyásolják kat. holdankint 6—13 hektoliter között váltakozik, egy hektoliternek a sulya 65—71 kg.

A gomborkát csak olajnyeres végett termeszti 30—35% az olajtartalma. A gomborkát épen úgy mint más olajtartalmú növénynek magját kisajtolják. Az olajat leginkább világítási célokra fordítják, a visszamaradt pogácsa takarmányozásra nem alkalmas, legfeljebb trágyázási célra használható fel.

Mandel Lóránd.

Szuperfoszfát bükköny alá.

Hazánkban a műtrágyák használata különösen az utóbbi években oly mérveket öltött, hogy ma már kevés azon gazdaságok száma, kik évente kisebb-nagyobb mennyiségben műtrágyát ne használnának. A gazdák legnagyobb része azonban azt vagy gabona, vagy czukor-repa, szóval oly termények alá használja, melyek beérés után azonnal készpénzen értékesíthetők és csak nagyon kevés gazdaságban használnak műtrágyát olyan növények, mondjuk takarmány alá, melyek ép akkora, esetleg több jövedelmet képesek a műtrágyázás következtében adni, mint a gabonaneműek, noha ezekből csak indirekt lehet a nyereséget kiárulni.

Alábbiakban egy ilyen kísérletről akarok beszámolni.

1899. évben egy 40 m. holdas táblát, mely két évvel előbb lett kapás alá érett istállótrágyával megtrágyázva, két egyenlő részre osztván, 20 holdra m. holdanként 120 kg. 16% szuperfoszfátot szórtam el az őszi szántásra, mely a bükköny elvetése előtt beextripáltatott és a 40 hold egy időben vettetett el zabos-bükkönnyel, melynek kaszálása, szárítása és hordása szintén egy időben eszközöltetett. Miután abban a majorban, hol a bükköny termett, hidmérleggel nem rendelkezem, a lehető legpontosabban ügyeltetett arra, hogy a 10

szekér, melyeken a takarmány hordatott és melyek egyforma méretűek, lehetőleg egyformán rakassanak meg. Míg a megműtrágyázott 20 holdon 33 szekér széna termett, addig a másik 20 holdon csak 28 szekérrellett, mely különbség a zabosbükköny kg.-ját 4 fillérrel, egy szekér takarmány sulyát pedig 10 méternázásával számítva, amif biztosan nyomott, a műtrágyázott 20 hold javára 200 korona esik. 1899. őszén buza került a bükköny után és most a másik 20 holdat trágyáztam meg m. holdanként 120 kg. szuperfoszfáttal közvetlen buza alá. Az aratási és cséplési eredmény a következő volt:

A bükköny alá trágyázott 20 holdon termett 17 kévével számítva 309 kereszt buza, mely adott 15226 kg. szemet; a közvetlen buza alá adott műtrágyás 20 holdon termett 279 kereszt, mely adott 14775 kg. szemet. A bükköny alá trágyázott 20 holdnak tehát ez évben még a szemtermésnél 451 kg. buza a) 14 kor. = 63.14 kor., a szalmatermésnél pedig 30 kereszt szalma a) 70 fillér = 21 korona is javára esik, melyhez ha hozzáveszszük az 5 szekér zabos-bükkönyszéna értékét, összesen 284.14 koronával jövedelmezett többet, mint a közvetlen buza alá műtrágyázott 20 hold.

Meg kell azonban jegyezni, hogy előző évben szintén alkalmaztam szuperfoszfátot zabosbükköny alá, de akkor csak a takarmánytermésnél értem el kedvező eredményt, a szalma- és szemtermésnél csak nagyon lényegtelen különbség mutatkozott a közvetlen buza alá adott műtrágyás részszele szemben.

A Thomassalakat megfelelő talajon miután lassabban oldódik, azt hiszem még nagyobb sikerrel lehetne buzát megelőző takarmány alá alkalmazni, de részemről nem használhattam, mert míg szuperfoszfátot teljes kocsirakományal hozatok, a Thomassalakat tekintve a 20 holdra való szükségletet, a fuvardíj nagyon megdrágította volna.*

Stern Samu.

ÁLLATTENYÉSZTÉS.

Rovatvezető: Kovácsy Béla.

Hátrányos-e a juhokra a Thomassalakkal frissen megtrágyázott legelők legeltetése?

A Farmerklub 1899. év őszén megtartott gyűlésén a vita folyamán egy nagy juhtenyésztő azt említette fel, hogy az elmúlt év tavaszán sok állatja hullott el, melyek olyan legelőn jártak, amely megelőzőleg Thomassalakkal megtrágyázott. Miután semmiféle más feltűnő ok nem fordult elő, melylyel a tömeges elhullás meg lett volna magyarázható, azon nézetnek adtak kifejezést, hogy az állatok elhullását a Thomassalok okozta, melyet az állatok a füvel együtt megették.

E nézetet azonban részben az a tény döntötte meg, hogy a Thomassalakat a legeltetés megkezdése előtt egy hónappal szóratott el, közben pedig meglehetősen sok eső esett.

Nem az első eset ez, melylyel a Thomassalakat vádolják, miszerint az a legelő állatokra káros hatású, a mezőgazdasági szaklapok helylyel-közzel hoznak ilyen megjegyzéseket.

Eléggé ismeretes, hogy milyen bajos sok esetben a juhok elhullásának okát megállapítani, másrészt meg kérdés, hogy vajjon a felvett ok helyes volt-e. Tekintettel arra, hogy a nehéz Weald-legelőknél a Thomassalakat mindig kitűnő hatású volt, kíváncsúnak látszott megállapítani, mennyiben helyes az a nézet, hogy a Thomassalakat a juhoknak ártalmára van.

* Az orsz. m. kir. növénytermesztési kísérleti állomásnak számos gazdaságban végeztet és a „Kísérleti-ügyi Közlemények”-ben közzétett kísérletei szintén azt bizonyítják hogy a buza alá szánt foszforsavtrágyát célszerű a buzát megelőző zabosbükköny alá adni. Cs. S.

E czélból az uckfieldi gazdasági tanintézet farmjából bizonyos mennyiségű juhot választottak ki. A kísérlet elrendezése a következő volt: 9 Southdown-juh, miután lemészárlattak, 3 csoportba osztattak és olyan legelőre kerültek, melyeknek parcellái egymással szomszédosok voltak. A legelő három éven át évenként és hektáronként 375 kg. Thomassalak- és 125 kg. kénsvavas ammon-ból álló trágyázásban részesült. 1900-ban az egyik parcella hektáronként 1246 kg., a másik 628 kg. Thomassalakat kapott, a harmadik trágyázatlan maradt. Miután a juhokat a bekerített parcellákra hajtották, megtörtént a trágyázás. Két napra rövid ideig tartó eső esett, mely a Tho-

mulva semmiféle tekintetben sem mutatkozott betegségi tünet: tehéntejjel fölnevelt 10 hónapos bárányyal kísérleteztek szintén direkt adagokkal.

A legelőkön járt juhok súlya a következő volt:

1256 kg. Thomassalakkal trágyázott parcella		628 kg. Thomassalakkal trágyázott parcella		Trágyázatlan parcella	
Apr. 6.	Május 18.	Apr. 6.	Május 18.	Apr. 6.	Május 18.
kilogramm		kilogramm		kilogramm	
47	53	48.7	53.5	48.5	50.70
51	57.10	48.5	51.60	51.6	53.90
48.5	54.60	51.2	55.30	48.5	53.70
146.5	164.7	148.4	160.40	148.6	158.3
+ 18.2 kg.		+ 12 kg.		+ 9.7 kg.	

A felsorolt súlyokból egyáltalán nem lehet következtetni, hogy a juhoknak a megevelt Thomassalakat megártott volna. Bár a kísérlet hat hétig tartott, az állatokon a rosszullét legesekelebb jele sem volt megfigyelhető. Sem hasmenésük, sem székrekedésük nem volt. Miután a legelőről származó takarmányon kívül mást nem kaptak, a Thomassalakat káros befolyása tényleg semmiképpen sem állapítható meg.

Egy egyes juh a Thomassalakat oly módon kapta, hogy a heti adagot két részre osztva a hét két különböző napján kapta, 9 hét alatt összesen 510.30 grammot kapott.

E 1/2 kilogrammnál nagyobb mennyiségű Thomassalakat egy olyan adag, amelyet a szokásos módon megrágyázott legelőről egy juh sem képes felvenni, ha csak nincs beteges vágya földes anyagokra.

A juh súlya április 3-án 48, május 15-én 50.3, június 5-én 53 kgm. volt.

Ez esetben sem volt az állaton rosszullét legesekelebb jele sem észlelhető. Kissé nyugtalan volt, mert el volt különítve, de az egész idő alatt teljesen egészséges volt s súlyban rendszeresen gyarapodott.

Egy 10 hetes Southdown-bárány, melynek súlya május 22-én 18.57 kgm volt, három hét alatt összesen 99 1/4 gramm Thomassalakat kapott.

Ez olyan mennyiség, melyet ilyen koru állat rendszeres körülmények között alig kaphatott volna, mindezek dacára a 3 hét alatt súlyban 2.95 kgm-mal gyarapodott.

Semmi jel sem mutatott arra, hogy az állat olyasvalamit kap, ami neki alkalmatlanságot okoz. Egészségi állapota minden időben jó volt és étvágya változatlan.

A Thomassalakat kapott juh, valamint a bárány is a következő hónapban megfigyelés alatt állott, de semmi jele tünet, mely annak ártalmassága mellett bizonyított volna, nem lépett fel.

A Thomassalakat vizsgálatából az tűnt ki, hogy arzenát nem tartalmazott. A kísérlethez szolgáló alacsony foszforsavtartalmu volt, nagy foszforsavtartalmu Thomassalakat említett kísérletnél nem volt helyénvaló, mert joggal volt feltételezhető, miszerint a kisebb foszforsavtartalmu salakban inkább lehetnek nagyobb mennyiségben oly alkotórészek jelen, melyek az állatoknak esetleg ártalmára válhatnak.

Lehetséges természetesen, hogy a Thomassalakat közé idegen anyagokat kevernek; azáltal azonban, hogy szavatolt tartalmat vásárolunk megbízható czégtől, biztosítjuk magunkat ez ellen.

A kísérlet alkalmával használt közepes foszforsavtartalmu Thomassalakat, bár oly mennyiségben adagolták, mely a praxisban alkalmazott mennyiséget jóval túlhaladta, teljesen veszélymentesnek bizonyult, ami bizonyítja, hogy azon általánosan elterjedt nézet, hogy a Thomassalakat a juhokra ártalmas, határozottan téves.

Agrikultur College, Uckfield, Sussex Anglia
W. J. Malden. A Deutsche Landwirtschaftliche Presse XXVIII. évf. 8. füzeté után.

Közli: W. R.

A XVII. tenyészállatvásár díjazott állatai.

A juhtenyésztés mostoha gyermeke már a gazdáknak, a minék főoka abban van, hogy a gyapju ára az utolsó évtizedben annyira alászállott, hogy termelése jövedelemmel alig jár. Az utóbbi évek gyapjuárjai azonban azt igazolják, hogy a finomabb gyapjunak még mindig elég tisztességes az ára s ezért ennek előállítására kell törekedni. Az ideji tenyészállatvásáron a juhok osztálya ilyen kiváló minőségű állatokkal eléggé képviselve volt és épen ezért csak hálásak lehetünk ezen juhtenyésztők iránt, akik dacára a juhtenyésztés csekély jövedelmezőségének, hirtve tenyészetüket folyton tökéletesítették, hogy ezen tenyészetekből a legjobb tenyészanyag beszerezhető.

Mellékelt képeinken, a melyek Erdélyi es. és kir. udvari fényképész felvételei után készültek, bemutatjuk az első díjakkal kitüntetett tenyészők állatait.

A 71. ábra *Károlyi László gróf* derekegyházi uradalmának néhány electoral-negretti kosát mutatja, melyek közül a baloldali az I. díjat, 200 kor. nyerte.

Az I. anyadijat, 100 kor., e csoportban *Berchtold Lipótné*, Árpádhalom, 90. katalógus számu anyajuhja nyerte el (72. ábra).

A fésűs juhok közül az I. kosdíjjal, 100 kor.; a *Königsvarter* Hermann báró esabacsüdi, hazai juhászatából bemutatott 5/1899. sz. kos lett kitüntetve (73. ábra).

Ugyanítt az I. anyadijra, 80 kor., a *Skublies* örökösök, zala-szent-mihályi juhászatából felküldött 2 éves rambouillet anyát találta méltónak a bíráló-bizottság (74. ábra).

W. N.

ÜZEMTAN.

Rovatvezető: **Hensch Árpád.**

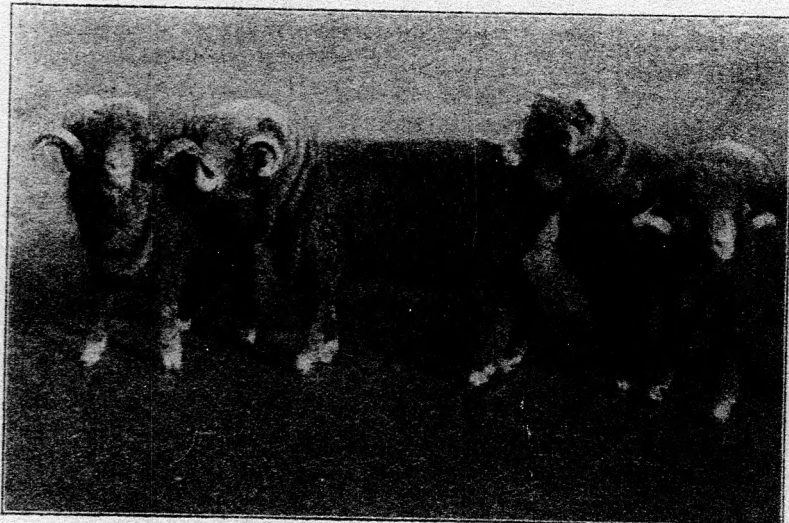
Jövedelmi előszámításokról egyuttal felhívás gazdatársainkhoz!

A jövedelmező gazdálkodás egyik alapelve, hogy a gazdasági üzem keretébe beilleszthető termelési ágak közül azokra helyezzük a fősúlyt, amelyek legjövödelmezőbbeknek bizonyultak, mert a gazdaság összjövödelme csak az egyes növénytermesztési és állattenyésztési ágak jövödelmének összesége.

Hogy azonban ezen elvet megvalósíthassuk, természetesen ösmernünk kell az egyes ágak jövödelmezőségét, ami iránt egyszerű számított folytató gazdaságokban a jövödelmi előszámítások szolgálnak.

Ezek legyenek tehát iránytűnk a termelési ágak megállapításánál s tulajdonképen minden fontosabb mivelet végrehajtásánál, vonatkozzék ez akár építkezésekre, akár telkesítésekre, akár drágább gépek beszerzésére.

Hogy gazdáink nagy része tényleg ezt az irányt követi, nemcsak a gyakorlatból tudják, de bizonyítják ezt a Köztelek hasábjain elég

71. ábra. Koscsoport. *Károlyi László gr.* derekegyházi electoral-negretti nyájából.

massalakat egy részét a fiatal fiúrol, mely április havában még meglehetősen rövid volt, részben lemosta, nem volt azonban elegendő arra, hogy az egész Thomassalakat a fiúrol lemossa és a talajba iszapolja. A juhok trágyázás előtt ke-

72. ábra. Electoral-negretti anya. *Berchtold Lipótné grófné* árpádhalmi juhászatából.

rülven a parcellára, bőven volt módjukban annyi Thomassalakat megenni, mint a mennyit rendszeres körülmények között vettek volna magukhoz. A Thomassalakat egyenletes elosztás czéljából és trágyázatlan foltok elkerülésére, a melyen salak felvétele nélkül is találhattak volna takarmányt, géppel szórattott el.

Ugyanezen nyájából származó másik juh Thomassalakkal lett etetve, hogy egész biztosan legyenek, miszerint egy bizonyos mennyiségűt kapott hetenkint. Midőn néhány hét

gyakran közölt előszámítások is, melyeknek rendszerint az a céljuk, hogy vagy bizonyos termelési ág felkarolására vagy valamely üdvös intézkedésre buzdítsanak.

Ha helyesek és megbízhatók ezek az előszámítások, akkor meggyőző erejük nagyobb a legkésebb szavú ajánlatnál, sajnos azonban, hogy a közölt előszámítások nagyobb része nem felel meg ama követelményeknek, mivel rendszerint hiányosak, esőnkák, sok esetben pedig egészen hibásak s így teljesen értéknélküliek, aminek oka főképen abban keresendő, hogy a mezőgazd. szakirodalomnak ép ezen ága van legkevésbé kimivelve s hogy ezen előszámítások helyes megfejtéséhez hiányzanak a szilárd alapelvek.

Vegyük csak példánakokáért a Köztelek f. évi 20-ik számában „a felvidéki juhtenyésztésről” szóló cikkben foglalt előszámítást tüzetes bírálata alá.

A cikk írója az okszerűen folytatott raczka juh-tenyésztés jövedelmezőségét akarja kimutatni.

Az ott közölt adatok alapján egy 100 db anyajuhból álló állomány jövedelme következőképen alakulna:

Bevételek:	korona
100 drb után a 15 kg. = 1500 kg. sajt a 70 f.	1050
100 darab után a 3 kg. = 300 kg. gyapju a 60 f.	180
Melléktermények értéke	100
Összesen ...	1330
Kiadások:	
Cselédbér. Két juhász évi bére a 300 K.	600
Nyírési költség a 6 f.	6
Fübir nyáron át a 0'6 korona	60
Só, oltó stb.	64
Összesen ...	730
Mutatkozó tiszta jövedelem	600

Ezen előszámítás első nagy hibája, hogy alapjául oly állomány szolgál, amely nem létezik, mert ahol juhtenyésztést üznek, ott az állomány fenntartása céljából különböző nemű s kora állatokat tartanak, mely körülmény a mérleget nagyon módosíthatja; a cikk szerzője ezt tudta, de az eladott bárányok értékét azért nem vette föl, „hogy a számítás ne legyen nagyon komplikált”. Előszámítása tehát már ezen okból is nagyon esonka.

A bevételeknél mellőzi a trágya értékének felszámítását, mint nem reális és hogy ne legyen a számítás inkorrekt, ellen-ülzásul pedig a kiadásoknál nem vette föl az alom értékét, szintén, mint nem reális.

Jól tudjuk, hogy a felszámításnak ezen módja nagyon általános s ott, ahol az alom fejében az utána nyert trágya visszakapható, helyes is. De tekintve azt, hogy a trágya nemcsak az alomból készül, hanem hozzá a takarmányból származó ürületek is járulnak, kétségtelen, hogy a nyert trágya értéke a felhasznált alom értékét meghaladja, minélfogva ott, ahol a szalma eladható s ebben a helyzetben sok gazdaság van s ahol a trágyára feltétlen szükség van, ott ez a módzat nem tekinthető helyesnek; ott a szalmának is meg van a reális értéke, de a trágyának is, mely utóbbi bajos ugyan pontosan megállapítani, de a legtöbb esetben a valósághoz közel járunk, ha a trágya q-kénti értékét 40—50 fillerre tesszük; az almot tehát ekvetlenül föl kellene számítani, a trágyát pedig a rendszerint defizitál záró mérleg kiegyenlítésére fordítani, mert így legalább meg tudhatjuk azt, hogy az illető állattartási ág a trágyát minő áron szolgáltatja a gazdaságnak, illetve hogy ezen előállítás kedvező arányban áll-e fentemlített értékével.

Ez pedig az állattartási ágakra vonatkozó előszámításoknak egyik legfőbb feladatuk, mert amely gazdaság drága trágyával dolgozni kénytelen, már előre lemondhat a jövedelemről s ahol csekély a jövedelem, rendszerint ezen körülményben rejlik ennek alapoka.

Még hiányosabbak a kiadások tételei.

Itt elmaradt az állatöke kamatjának felszámítása, holott az állatok beszerzéséhez töké kell, elmaradt az istállóber és a forgatóke kamatjának beszámítása, de a legnagyobb hiba az, hogy takarmányképpen csak a fübir és ez is nagyon alacsonyán számított fel, ellenben a téli takarmány, mely tekintélyes költséget okoz, teljesen mellőztetett, ami annál nagyobb hiba, mivel a cikk intenciója az, hogy a magyar gazdát a raczka juh-tenyésztés kiválasztás utján való javításra, nevezetesen tejelőképességének fokozására buzdítsa, amely cél elérésére első feltétel a bő takarmányozás.

Ha pedig valaki — mint ezt a cikk írója ajánlja — a darabonkénti sajthozamot 8-ról 15 kg.-ra akarja emelni, akkor ehhez feltétlenül több s jobb takarmányra van szüksége, ami természetesen több költséget is okoz s minthogy a szóban forgó cikk két előszámításánál ezen körülmény helyesen mellőztetett, ebből a szempontból teljesen hibásak ezek az előszámítások, habár szerzőjük nagyon is szigorúknak mondja őket.

Hasonló tévedések elkerülése végett tehát alapos s megbízható előszámítások megtételéhez feltétlenül szükséges, hogy az illető termelési ággal kapcsolatos összes bevételeket és kiadásokat ismerjük s minthogy ezek az adatok csakis egy konkrét gazdaságokban megszerezhetők s megfelelő számvitel mellett ez nagyobb nehézségekbe nem is ütközik, intelligensen megjegyezve, hogy a kettős számviteltől eltekintünk, ennélfogva világos, hogy ily előszámítások megtételére csak a gyakorló gazdák lehetnek valóban hivatottak.

Minthogy továbbá szakirodalmunk e tekintetben felette szegény, a napilapokban közölt ezirányú fejtegetések csekély kivételtől eltekintve, ritkán ütnek meg a mértéket, és mivel végül a mezőgazdasági üzennél a jövedelemalakulás szövevényes titkaiba nézetem szerint csak szakszerű jövedelmi számítások utján nyerhetünk betekintést, felette kívánatosnak tartom, hogy praktikus gazdáink ezt az irányt felkarolva, az egyes üzemágaknál elért üzemi és jövedelmi eredményeket ezen rovat részére átengednék, miáltal egyrészt gazdátársainknak, másrészt szakirodalmunknak kiváló szolgálatot tehetnének, mert az üzemtanak a korunk szellemében való fokozatos kiépítéséhez első sorban ilyen, hazánk földjéből származó építési anyagra lenne szükségünk.

Tiszteletteljes felhívomnál pedig első sorban a gazdasági tanintézetekkel és földmivésiskoláinkkal kapcsolatos gazdaságok vezetőire gondoltam, akik egyrészt megfelelő alappal, t. i. jól berendezett s okszerűen vezetett gazdasággal rendelkeznek, akiknek másrészt a számviteli adatok is, és az előszámítások meg-

tételéhez szükséges szakerők rendelkezésre állanak.

De természetesen époly becsesek a más forrásokból eredő közlemények, melyekre nézve tüzetesebb tájékozás végett nem tartom feleslegesnek megemlíteni, hogy első sorban a következő kérdésekre szellőztetésére lenne a főszű-

73. ábra. Házai fésűskos, Königswarter Hermann br. esabacsüdi juhászatából.

helyezendő, u. m.: Főbb kulturnövényeink rentabilitása bizonyos művelési mód mellett.

A növényi termények előállításának ára.

A vetéscikló befolyása a termésekre és a jövedelemre.

A takarmány értékesítése különböző állattartási ágaknál.

74. ábra. Rambouillet-anya, Skublies örökösök zala-szent-mihályi juhászatából.

Tejgazdaságok, juhászatok üzemi és jövedelmi eredményei.

A trágya előállításának költsége.

Tenyészállatok fölnevelési költsége

A nyers és tiszta jövedelem, valamint a termelési költségek egymásközti aránya különböző üzemágaknál vagy egész gazdaságoknál

Ezen konkrét témák felsorolása azt hiszem mindenkit tájékoztathatnak tulajdonképeni ezélem iránt, amely nem más, minthogy tapasztalati tények alapján minél mélyebb betekintést nyerjünk a jövővel alakulás titokzatos folyamatába, amire felette nagy szükségünk van, mert a gazdasági válság leküzdésére a helyes számítás alapján gazdálkodást tartom a legjobb fegyvernek.

Ha tehát tisztelt gazdatársaim ezen felhívásomnak eleget tennének, ebből nemcsak a nagy gyakorlat és a szakirodalom huzhatna nagy hasznot, hanem az íymódon szerzett adatok *agrárpolitikai intézkedések helyes irányításához* is felette szükségesek, mint ezt különösen a német gazdák ezirányú föllépése igazolja. A 13,000 taggal rendelkező németországi gazdasági társulat már évek óta ilyen üzleti kérdések rendszeres kipuhatólásával foglalkozik s főképen azért, mert számszerű adatokkal s különböző mezőgazdasági termények magas előállításí árát kimutathatta, sikerült ott az agrárvámokat a megfelelő mértékre emelni, amik nélkül a német mezőgazdaság a tönk szélére jutott volna, sikerült a földadót leszállítani, a vasuti tarifapolitikában a mezőgazd. termények és szükségletek kedvezményes szállítását és egyéb előnyöket elérni.

Tekintve ezen kérdésnek ugyamagán, mint *közgazdasági horderejét*, szabadon reménylenem, hogy felhívásom nem lesz eredménytelen.

Magyar-Övár.

Hensch Árpád.

SZÖLŐSZET, KERTÉSZET.

Rovatvezető: Angyal Dezső.

A törpe gyümölcsfák bokorszerű mivéléséről.

I.

Nálunk még sokan a többek között azért is idegenkednek a törpe gyümölcsfák tenyésztésétől és ültetésétől; mert úgy vélik, hogy azok csak szakszerű idomítás, metszés és ápolás mellett szolgáltatnak elfogadható terméseket. Mivel pedig épen ezeket a lényeges feltételeket nem volnának képesek törpe fáknak megadni, azért rendszerint még kis terjedelmű házi kertjeikbe is inkább ültetnek vad alanyra ojtott, terjedelmes koronát képező gazdasági gyümölcsfákat, amibár tapasztalatból tudják, hogy az ilyen fák néhány év elteltével annyira árnyékba borítják az egész kertet, hogy ott még a házi szükséglet fedezésére való zöldséget sem lesznek képesek megtermeszteni. Arra meg épen alig gondol nálunk valaki, hogy törpe fákból haszon-gyümölcsöt telepítsen, a vagy, hogy a magastörzsű gazdasági fák közű helyezzen ilyeneket. Pedig bizonyos előfeltételek mellett az ilyen vegyes ültetésű gyümölcsös, vagy a tisztán törpefákból létesített is, épen akkora, sőt némely esetben még nagyobb és biztosabb jövedelmet adhat, mint a közönséges gazdasági gyümölcsfákkal betelepített terület; mert hisz a törpefák ugyszólván teljesen hatalmunkban állanak, és így mindennemű káros behatástól aránylag könnyen megóvhatók, és ez által évenként majdnem biztos terméseket hozhatnak. Mivel pedig ültetés után a 2-3-ik évben már az alma- és körtefák is meghozzák első zsengejüket, azért a befektetett tőke csakhamar kamatozni kezd, holott a vadalanyu gazdasági gyümölcsfák nagyrésze csak 10-12 év múlva kezdenek jelentősebb terméseket szolgáltatni, mi végből az ilyen gyümölcsösöknél a telepítési és fentartási költségek tetemesen magasabba emelkednek, mint a törpefáknál.

Teljesen találó mondás tehát az, hogy a törpefát az ember magának, a szalásfát meg a fiának és unokájának ülteti. Az is igaz, hogy a törpefából már a fiu is keveset örököl, mert ezek élethatára a 25-30 éven túl nem igen terjed. Ez a fa tehát nagyon is beleillik a mai önző világ keretébe!

A bokorszerű gyümölcsfa-tenyésztésnek nagyszabású példái szemléltethők Amerika gyümölcsstermelő államaiban, a hol, mint ezt számos közlemény tanúsítja: nemcsak őszibarackfákból, hanem körtékből és egyéb gyümölcsökből is terjedelmes ültetvények vannak. Ujabbán épen ezen példákön felbuzdulva, már Németországban is élénk mozgalom indult meg ez irányban, sőt már nemcsak a szaklapok hasábjain, hanem önálló munkákban is buzdítják a termelőket arra, hogy a törpe gyümölcsfák bokorszerű mivélését karolják fel ök is és létesítsenek ezekből haszon gyümölcsösöket.

Természetes, hogy némelyek elfogultságukban már annyira jutottak, hogy ilyen bokorfák nevelésére állítólag általuk feltalált külön *rendszerket* állítanak fel nemcsak; hanem nagy hangon hirdetik, hogy az ilyen fa „a jövő fája”. Pedig dehogy is az, hanem csak egy olyan fa, a mely ott, hol erre az előfeltételek meg vannak; haszonnal tenyészthető.

Ne gondolja azonban valaki, hogy a gyümölcsfák bokorszerű tenyésztése valami új dolog volna; mert koránsem az. Ismeretes ez az első törpefa megjelenése óta, mert hisz lényegében véve nem más ez: *mint 2-3 évig idomított, aztán pedig szabadjára hagyott törpefa*, a melyen akkor, midőn már némi alakja van, csak épen annyit metszenek évenként, hogy a koronát elszűcsítik, vagy helytelen irányban álló részeket eltávolítják, vagyis ezeket is egészen úgy kezeljük mint a közönséges gazdasági gyümölcsfákat, a melyektől csakis annyiban térnek el, hogy kiterjedelmű koronájuk és 10-40 cm. magas törzsük van. Nem kell tehát ezeket a fákat valamely határozott alakba kényszeríteni és rajtuk a kertészeti műfogások egész sorozatát végrehajtani; hanem természetes fejlődésüknek kell őket átengedni és csak a korona növést ellenőrizni. Ezzel természetesen nem az van mondva, hogy a fákat beledugjuk lsten nevében a földbe és csak akkor nézünk feléjük, mikor a termést be kell takarítani. Ellenkezőleg nagyon is meg kell a helyet nekik választani; különös körültekintéssel kell az egyes gyümölcsfajtaikat e célra összeállítani; a talajt alájuk alaposan elő kell készíteni; ültetés után szorgalmasan gondozni; szárazság idején meg kell a fácskákat locsolni, trágyázni, talajukat tisztán és porhanyóan tartani; állati és növényi ellenségektől megóvni; szóval: mindazt meg kell nekik bőven adni, ami diszlesüket és tevékenységüket előmozdítja; mert elmúltak már azok a régi jó idők, a midőn fáradtság és tudás nélkül is volt gyümölcse annak, kinek elődje fát ültetett.

Látjuk tehát, hogy ez a törpe gyümölcsfa tenyésztésnek egy olyan régi, kezdetleges, vagy mint annak apostolai állítani szeretik: „egyszerűsített” módja, a melyet az idomított és rendszeres metszés alatt álló fák háttérbe szorítottak annyira, hogy az amerikai tapasztalatok világában megtisztulva, most újból fel kellett azt fedezni, mint a gyümölcstermesztésnek olyan könnyű módját, a melyet egy kis kedvvel, buzgalommal és szorgalommal is a gyakorolhat, kinek az idomított fák kezelésében nincsen meg a szükséges jártassága, avagy olyan nagy területeken üzi a törpefatenyésztést, hogy rendszeres kezelésében nem képes ültetvényét részesíteni és meg elégszik azzal is, ha törpe fái szép gyümölcsöket teremnek ugyan, de csak ritkán és nagyon kedvező körülmények között fejlődnek olyanokká, mint az idomított és szakszerű metszés alatt tartott fák metszése. Ilyen törpe gyümölcsfák ültetése azonban csak ott ajánlatos, ahol a terület hegyek, épületek vagy erdők által a szélviharoktól és hófúvásoktól is megvan kellőleg óva: mert a sekélyen gyökerező fák, főleg ha gyümölcsessel megvannak rakva, egy-egy nyári záport követő szélvihar után, nagyrészen kidőlnek helyükből, a mi pedig már azért is baj, mert a gyökerek nagy része eltépődik és a helyükből kimozdult fák helyreállítása fáradságos és körülményes munka, mely hozzá még némi jártasságot is megkíván.

Ott ismét, hol a szél halomba szokta összefujni a havat, alacsony törzsű törpefák azért nem tenyészthetők, mert az elborított fákra a tavaszi olvadásnál átmedvedett hó olyan súlyllyal nehezedik, hogy azok koronáit, sőt fiatalabb fáknál a törzset is lehasogatja annyira, hogy a fák teljesen tönkre tétetnek és vagy ujjakkal kell őket pótolni, vagy évek tellenek el, míg azok ismét kiépülnek.

Ezen kívül: törpefák tenyésztése csak ott járhat haszonnal, ahol a talaj erőteljes, növényi tápláló anyagokban gazdag, ha mindjárt sekély is annak termőrétege, és a nyári öntözésekhez elegendő víz áll rendelkezésünkre. Sok esetben, a midőn t. i. a termőréteg annyira sekély, hogy ott a mélyen gyökerező vadalanyra ojtott fák nem volnának sikerrel tenyészthetők, törpefák segítségével az ilyen területek is haszonnal értékesíthetők, különösen akkor, ha még trágyával is győzzük, mert az egymáshoz aránylag közel ültetett és számos rostos gyökeret fejlesztő fák a talajt annyira behálózzák, hogy az trágyázás nélkül csakhamar kimerülne. A kinek alkalmá volt a Párizs környéki gyümölcstermesztést látni, az tanuságot tehet arról, hogy az alig 40 cm. vastag talajban minő sikeres és jövedelmező lehet a gyümölcstermesztés akkor, ha azt szakszerűen üzzük.

Az előadottak után és a fenforgó körülmények kellő mérlegelése mellett, nem lesz nehéz megállapítani amaz eseteket, a melyek között esetleg még üzleti szempontból is jövedelmező lehet a törpe gyümölcsfák tenyésztése. Az azonban minden kétségen felül áll, hogy a kisebb terjedelmű házikertekbe, a hol még zöldség is termesztetik, minden körülmények között törpefákat ezélszerű ültetni még abban az esetben is, ha annak a sokszor hallható ellenvetésnek, hogy a talajoktól a magastörzsű fákön sem lehet a gyümölcstöt megóvni, annál kevésbé a törpefákon, tényleges alapja volna is, mert nekünk utóljára is ki kell már valahára bontakoznunk ama megrögzött nézetből, hogy intenzív kertészkedett kerítetlen területen is lehessen üzni. Ha ezt saját jól felfogott érdekünkben mi is be fogjuk látni és olyan kerítés-sel veszszük kertünket körül, a melyet rácsos fákkal, nagy szőlőlugással kihasználhatunk, akkor részben nemcsak a kerítés költsége fog megtérülni; hanem a tolvajoknak, szeleknek, sőt még némileg a téli és tavaszi fagyok rombolásainak is képesek leszünk gátat vetni. A művelt nyugaton, melyre joggal hivatkozunk annyiszor, ez már rég meghaladott álláspon; mert ott nem is annyira a gyümölcslopás, mint inkább a termesztésre károsan befolyó elemi behatások ellen emelik a kerítéseket sőt Franciaországban majdnem kizárólag kőfalakat és ezt olyan befektetésnek tekintik, a mely mindenkor meghozza a maga kamatait.

Angyal Dezső.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferenc.

Juhok kergesége.

J. F. ur a következő kérdést intézte a „Köztelek” szerkesztőségéhez:

Mint a nágoesi uradalom kezelője négy év óta küzdök a birkaállományban folyton pusztító ugynevezett kergeség meggátlása ellen minden okkal és móddal s még is lehetetlen utját állni. Állomány jó erőben van. Egy év alatt 750 bárányból 400 drb van, mondhatni valamennyi kergeségben hullott el. Többszöri boncolás után csakis e betegség jelesége található. Ugyanis fejben 1-2 hólyag van s legtöbbször e mellett még 3-8 drb-ig található a fejben apró kukacok.

Kergeség már mostani 5 hetes szopós bárányok között is mutatkozik.

Mi okozza e nagymérvű bajt? Mik az óvószabályok, a miknek betartása mellett e betegség megszüntethető volna?

2-3 esztendő elégséges volna arra, hogy a tenyésztéssel felhagyjak, miután már-már erre is gondolnom kell.

A juhok kergeségét a *Coenurus cerebraris* nevű hólyagféreg okozza. Vékony falú, tiszta sárgás folyadékot tartalmazó hólyag ez, melynek falán, a bélsó felületén, fehér pettyek alakjában, a horogkaszorúval ellátott scolexek, vagyis a leendő galandférgek fejei (dajkái) láthatók. Ha ugyanis az ilyen hólyag kutya gyomrába és innen a beleibe kerül, akkor egy-egy ilyen dajkából, az által, hogy a nyakán egymásután izék képződnek, a *Taenia Coenurus* nevű galandféreg fejlődik. A kutya belében kifejlődött galandféreg leghátulsó, érett izei (*proglottisai*) a bélsárral a testből eltávoznak és a földre, esetleg a juhok legelőjére, kerülnek. Később a petéket tartalmazó izeket vagy az ezek szétmállása után kiszabadult petéket juhok (esetleg szarvasmarhák) legelés közben a füvel vagy az ivóvízzel felszedik, gyomrukban az emésztő nedv a peték burkát feloldja s ezzel a petékben levő ébrények kiszabadulnak. A kiszabadult ébrények a gyomor vagy a bél falát átfurva, a juh testében a vérekek mentén az agyvelő felé vándorolnak és ideérkezve, letelepednek, horgaikat elvesztve kis hólyagocskákká alakulnak át, melyek tovább növekedve végül nagy hólyagokká fejlődnek, melyek az agyvelőre gyakorolt nyomásukkal a kergeségnek ismeretes tüneteit váltják ki.

A *coenurus*-hólyagok itt egészen röviden vázolt fejlődése felvilágosítást nyújt egy a betegség keletkezéséről, mint az ellene való védekezés módjáról. A juhok a betegséget, a mondtak szerint, a kutyáktól kapják, mely utóbbiak viszont akképen fertőztetik meg, hogy a kerge juhok beteg agyvelejét a juhások vagy vágóhidakon a mézáróselegények félredobják olyan helyre, a hol kutyák hozzájuk férhetnek, sőt nem ritkán az ilyen agyvelőket egyenesen oda-dobják a kutyáknak. Mindenekelőtt tehát ezt a veszedelmes szokást kell megszüntetni és arról gondoskodni, hogy kerge juhok, esetleg hasonló betegségekben szenvedő szarvasmarhák, hólyagos agyvelőt hatáson módon, legzélszerűbben tűz által megsemmisítsék.

Gondoskodni kell továbbá arról, hogy a kutyák ne fertőzzék a juhokat. Legradikálisabb eljárás a juhásoknak egészen betiltani kutyák tartását, a melyek, a mellett, hogy más irányban is veszélyeztetik a legelő állatok egészségét, ugys csak a juhások kényelme érdekében tartatnak. Ha azonban ez nem lehetséges, akkor legalább lehetőleg apasztani ajánlatos a juháskutyák számát, a továbbra is megtartotaknak pedig kora tavasszal és ősszel féreg-hajtó szert kell beadni. A féregellenes kezelés tartama alatt azonban a kutyákat zárt helyen kell tartani, hogy ürüleikkel ne hullassák szét a legelőn a galandférgek izeit, hanem a féreg-üző szer beadása után kiürített bélsarat össze kell gyűjteni és elégetni. Ha az a gyanu forog fenn, hogy valamely legelő, mert galandféreges kutyák jártak ott vagy mert itt legelt állatok közül megelőzőleg sok megbetegedett, akkor ajánlatos az ilyen legelőktől legalább a fertőzés iránt különösen fogékony fiatal állatokat és főképen nedvesebb időjárásakor távoltartani.

Az itt ismertetett eljárás pontos betartásával teljes biztossággal sikerül jövőben a juhokat a befertőztetéstől megóvni s az azért nem volna indokolt a kergeségnek eddigi gyakorisága miatt a juhtenyésztést abbahagyni.

A már ezideig befertőzött juhok közül csak azoknál lehet gyógyító beavatkozással valami eredményt elérni, a melyeknél a hólyagféreg közvetlenül a koponyaboltozat alatt fekszik és növekedése közben ez utóbbit sorvasztotta, a mit a koponya valamely pontjának engedékenységből, benyomhatóságáról lehet felismerni. Ilyenkor a megvékonyodott csontlemezt meg lehet lékelni és a készített nyíláson keresztül a hólyagférgyet csipetével egészében kivenni. Az operációt természetesen tiszta eszközökkel kell végrehajtani. Altalában úgy ide-

vonatkozólag, mint a kutyák kezelése tekintetében ajánlatos állatorvos közreműködését igénybe venni.

Gazdasági egyesületek mozgalma.

Rovatvezető: **de Pottere Branó.**

A Szegedi gazdasági egyesület múlt hó 25-én tartott közgyűlésén a tagok élénk érdeklődése mellett tárgyalta le a múlt 1900. és a jövő 1901. években részint foganatosított, részint foganatosítandó működése programját.

Az elnöki jelentés szerint az egyesület a múlt évben 5 választmányi, 4 bizottsági és 1 közgyűlést tartott, melyeken a felmerült egyesületi ügyeket elvégezte.

Az egyesület múlt évi vagyoni forgalmát illetőleg az egyesület 400 korona állami segélyben részesült a november hó 2-án rendezett kanca-, mén- és csikó-díjazás fedezésére; továbbá Szeged városa 1200 koronás segélyösszeget és a Szeged-esongrádi takarékpénztár 120 koronát adományozott. Az 1900. évi zárszámadás 4911 korona 77 fillér bevétellel szemben 2944 korona 78 fillér kiadást mutat fel és így a maradvány 1901-re 1966 korona 99 fillér. Az 1900. évre foganatosított munkaprogram szerint a múlt év folyamán tartott az egyesület 2 szőlőmetszési, továbbá 2 permetszési előadást a szőlőgazdák és szőlőmunkások élénk érdeklődése mellett, mely előadásokon az egyesület díjakat is osztott. Múlt év szeptember havában rendezte az egyesület a bor-, szőlő- és gyümölcs-kiállítást egy helybeli, mint vidéki kiállítás részvételével.

Folytatólag megemlékezik a jelentés a múlt év november hó 2-án megtartott kanca-, mén- és csikó-díjazásról.

Hasznos funkciót teljesített az egyesület a kisgazdák érdekében tartott népies téli előadásokkal, melyek költségeit a földmivelségi miniszter fedezte.

A közgyűlés a pénztári felmentvényt is megadta, a mi után a jövő 1901-ik évre tervbe vett munkaprogramot állapította meg a közgyűlés. — Elhatározta ennélfogva az egyesület, hogy a helyi viszonyokhoz mért legaktuálisabb érdekű előadásokat és versenyeket rendez; tart Alsó- és Felsőtanár, szőlőmetszési és gyümölcsnemesítési gyakorlati előadásokat, kapcsolatban a kártékony rovarok irtásának ismertetésével; permetszési előadásokat permetsző gépversennyel egybekötve; kerületi jellegű szarvasmarha és sertésdíjazást állami segélyezés mellett; aratógépversenyt marokvető és kévekető gépekkel; kerületi jellegű őszi gyümölcs-, szőlő-, konyhakertészeti-, konzerv-, gyümölcsbor- és pálinka-kiállítást.

A szárnyas baromfi tenyésztésének emelésére fajbaromfiak beszerzését határozta el a közgyűlés, melyeket a gazdák közt osztanaki az egyesület. Határozatba ment továbbá népies téli szakelőadások tartása állami segélyezés igénybevételével és egy mintatanya felállítására.

E munkaprogramot a közgyűlés egész terjedelmében elfogadta. A löverseny tartása az idei programból kimaradt, mivel évek eredményei szerint a löverseny tartása mindig ráfizetéssel jár. Az 1901. évre szóló költség-előirányzatot szavazta meg ezután a közgyűlés, mely szerint a bevétel 4256 korona 99 fillérben, a kiadás 3765 koronában állapított meg, s így az egyenleg 491 korona 99 fillért tesz ki. A közgyűlésnek további pontja a tisztikar leköszönése és az új tisztikar megválasztása.

Zsótér Andort, ki oly sok éven keresztül önzetlen odaadással vezette az egyesületet, lelkes ovációkkal örökös diszelnökké választotta a közgyűlés. A megüresedett elnöki székbe a közgyűlés volt alelnökét, *Lichtenberg* Mórt közfelkiáltással választotta meg, *Bokor* Pál volt egyleti titkár alelnökké és titkárrá *Bernátsky* Jánost; végül az igazgató-választmány dr. *Nyilassy* Pál elnökléte alatt lett megválasztva.

Az új elnök márczius 29-ikére már össze is hívta az új választmányt, meiyen elhatározták, hogy a város gazdasági egyesületét az alapszabályok módosításával reformálni kell, új tagok gyűjtése által pedig arra törekedni, miszerint ez egyesület a maga erejéből föllendülve, minden felmerülő gazdasági kérdésben a kellő befolyást biztosíthassa magának.

Midőn örömmel üdvözljük a Szegedi gazdasági egyesületet újjászervezése küszöbén, utalunk egyuttal arra, hogy az egyesület fontos missziót van hivatva betölteni az u. n. tanya-rendszer gazdálkodási módszerének javításában és annak a belterjes gazdálkodásra való terelésében. Szeged város 14 □-mérföldnyi területén nagy- és középbirtok egyáltalán nincs, mely intenzív gazdálkodásával a kisgazdának példát mutathatna. Az újjászervezett gazdasági egyesület tehát szérintünk nemes, szép hivatást tölthet be a jövőben azzal, ha a tanyavilág kisgazda közönségét törekszik a belterjes gazdálkodás módjaival és eszközeivel megismertetni. Ismerve az egyesület élére került ambiciózus vezetőség ügybuzgalmát és kiváló szakértelmét, hiszszük, hogy ez be is fog következni.

A Szilágymegyei gazdasági egyesület igazgató-választmánya folyó hó 10-én dr. Kaizler György alispán alelnök elnökléte alatt ülést tartott. Az egyesület múlt évi zárszámadásainak megvizsgálására megbízott tagok ki-küldése után a választmány tudomásul vette a társesületeknek az iránti átiratát, hogy a tőzsdé törvényes uton reformáltassék, valamint az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek a dohánygyártási szabályzatok átalakítása tárgyában küldött átiratát. Úgyancsak az OMGE-nek a eserehogarak pusztítása tárgyában megküldött átiratára kimondta a választmány, hogy a földmivelségi miniszterhez ily czélra kérendő 300 korona segély iránt fölterjesztést intéz.

Az OMGE amaz átiratára, melyben föl-szólítja az egyesületet, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezetébe tagul belépjen, elvben elhatározta a választmány, hogy a szövetkezetbe alapító tagul belép.

A Pestvármegyei gazdasági egyesületnek a mezőgazdasági termékek áralakulását tárgyzoló átiratát a választmány magáéva tette és pártoló fölirat intézése végett a közgyűléshez átteni határozta.

Az Erdélyi gazdasági egyesületnek a tényleges és tartalékos katonáknak aratás idejére való szabadságolása tárgyában kelt átiratára kimondta a választmány, hogy mivel az átiratban foglalt kívánalmat részben kivihetetlennek tartja, inkább a katonai szolgálatnak 2 évre való leállítása iránt az országgyűléshez a közgyűlés útján föliratot intéz.

A Vasvármegyei gazdasági egyesület múlt hó folyamán tartott közgyűlésén, melyről e helyen már megemlékeztünk, igazgató-titkár előterjesztette az egyesület múlt évi működéséről szóló jelentését.

A jelentés első sorban említést tesz arról, hogy a mezőgazdaság terén országszerte mutatkozott általánosan nyomasztó helyzet Vas vármegye területén is szembetűnő módon nyilvánult. Ezen válságos helyzettel szemben a jelentés hangsúlyozza a gazdák tömörülésének nagy szükségét. Az egyesület taglétszáma volt a múlt év végén 101 alapító, 446 rendes, 2657 pártoló, összesen tehát 3204 fizető tagja. Az előző évhez viszonyítva 69-el fogyott a tagok száma, mely fogyatkozást leginkább a kisgazdák, pártoló tagok kilépése okozta.

Az egyesület vagyona a múlt év végén 107.759 korona értékű volt. A költségvetés eredménye 68.868 korona kiadással szemben 71.342 korona bevételt tüntett fel, ugy hogy a múlt évi pénztári maradvány 2473 korona.

Az 1900. év folyamán tartatott 2 közgyűlés, 5 igazgató-választmányi, 8 bizottsági és szakosztályi, összesen tehát 15 ülés. A kormányhoz, társesülethez és törvényhatóságokhoz az egyesület a múlt évben 257 fel- és

átiratot intézett, a tagoktól érkezett és a tagokhoz intézett levelek száma összesen 12.000 volt. A feliratok közül legfontosabbak a következők: feliratot intézett az egyesület a földmívelésügyi miniszterhez az amerikai heremag és mütrágya-kartell ügyében; kimerítő részletességgel kitöltötte a vám- és kereskedelmi szerződésekre vonatkozó kérdőpontokat; kérelmezte Bécs város tanácsának az állattenyésztés érdekeit súlyosan veszélyeztető sérelmes határozatának megsemmisítését; kérte a megye területén tartandó állatdíjazások, továbbá a gazdasági téli tanfolyam engedélyezését és segélyezését, kieszközölte az egyesület a kerületi felügyelőséggel egyetértőleg, hogy a tenyésztő-állatokat vásárló községekhez az állatállatok vételárából 20% kiutaltatott.

Átírt az egyesület a szombathelyi pénzügyigazgatósághoz a marhasónak elengedő mennyiségben történendő elraktározása végett, a vármegye alispánjához megkeresést intézett, hogy az állattenyésztési szabályrendelet a megye állattenyésztési viszonyaihoz mérten módosíttassék, hogy a községi faiskolák kezelésére vonatkozó szabályzat a miniszteri rendelet értelmében mielőbb érvénybeléptessék. Tárgyalta az egyesület a tözsdének az 50 kilogrammos súlyegység behozatalára vonatkozó behozatalát és annak mellőzését hozta javaslatba; Szombathely város polgármesterétől az egyesület egy oly szabályzat alkotását kérte, mely a száraz takarmányt és alomszalmának súly szerint való eladását kötelezővé teszi; többszörösen tárgyalta az Országos Állatbiztosító Szövetkezet szabályzatát és bizottságaival részletesen kidolgozta azon tervezetet, mely mellett az állatbiztosítás elterjedése remélhető; kijelölte a földmívelési miniszter által jutalmazandó mezőgazdasági eselédeteket és a 25 eselédnek egyenként odaitélt 50 korona jutalmat kiosztotta.

A tejszövetkezetek alakítását elősegítő az egyesület igazgató-titkára az állattenyésztési felügyelővel együttesen több községben népies értekezletet tartott, minek eredménye abban nyilvánult, hogy ezen községben néhány tejszövetkezet már a múlt évben megalakult, más szövetkezetek pedig már alakulófélben vannak. A jég elleni védekezés viharágyukkal a megye területén mindinkább terjed, ezidőszert már közel 300 viharágyu van a megye különböző vidékein felállítva.

A gazdasági szakismeretek terjesztése céljából az egyesület a kisczardák körében számos gazdasági szakfűzetet díjtalanul kiosztott; a rohonezi mezőgazdasági téli tanfolyam, melyben 23 kisczarda vett részt, megismétellett és kibővített azzal, hogy a kosárfonáson kívül a faragás is a tanulók munkarendjébe fölvétt.

Az egyesület tagjai számára közvetítette a jó vetőmagvak, mütrágyák, lótakarók, permező anyagok és egyéb gazdasági cikkek beszerzését. Az egyesület révén beszerzett anyagok összértéke 59.185 korona.

Segélyezte az egyesület a lótenyésztési választmány által rendezett csikó- és lókiadásokat, hozzájárult a közös csikólegelők fentartási költségeihez. A helyes tenyésztési irány felismerése céljából Pinkafőn, Rumban és Sárvarott állatdíjazásokat rendezett. E kiállításokra tulnyomóan kisczardák által 491 tenyészállat vezettetett elő, ezek közül a jobbak díjazására 2574 korona fordított.

A gyümölcsfatenyésztésnek az egyesület azzal iparkodott hasznára lenni, hogy a községi faiskolákat ingyenes ojtógalyakkal látta el, a tótlaki és vaslaki gyümölcsfatelepeket pedig pénzbeli segélyben részesítette. Fentartotta aránylag nagy áldozattal a szombathelyi szőlőtelepet s ott leginkább a kisczardák oktatására zöld- és fásajtási tanfolyamokat rendezett.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

256. kérdés. Bérőm tartozik a szalmát a gazdaságban felhasználni, esetleg eladhatja, ha máshonnan szerzett trágyával pótolja, ez azonban nem történt meg, de nagyobb mennyiségű szalmát eladott. Tisztelettel kérem, hogy a szalma az eladott értékben követelhető-e, vagy ennek mily arányában.

Veszprém.

H. B.

257. kérdés. Sziveskedjenek velem a „Kérdések és feleletek” rovatában L. B. alatt közölni, hogy egy 3 öl magas, 3 öl hosszú, 1 öl széles buza, valamint egy ugyanily területű rozsszalmakazal, hány métermázsza szalmát foglal magában. Miután én azon nézetem vagyok, hogy egy ilyen térfogatu szalmakazal közvetlen a eséplés után kevesebb súlyal bír, mint pl. december, januárban. Kérem tehát a mindkét időben végzett kísérletek eredményéről engem a Köztelek kérdés, felelet rovatában mint fentebb is említém, L. B. alatt értesíteni.

Csepreg.

L. B.

258. kérdés. „Hogyan viszonylik az üzleti tőke — a földtőkéhez.”

1. Kültérjes
2. Közepes szemet termelő gazdaságoknál.
3. Belterjes
4. Nemkülönbön iparral egybekötött gazdaságoknál.

5. Ha a birtoktestnek 50% erdő, 50% alkalmas szemtermelésre.

6. Kertileg mivel földbirtokon.

7. Magyarországon különösen, — de ha lehetséges — bármely tetszés szerinti más államokban is.

Budapest.

Z. I.

259. kérdés. Az elvermelt czukorrépatető levelestől együtt, takarmány számba mehet-e, mert egy passzusa a szerződésnek úgy szól, hogy tulajdonos vagy bérő utód többlettakarmányomat becsértékben tartozik által venni, mert máshová elvinni vagy eladni tilos.

Erdőstelek.

Sch. E.

260. kérdés. A tenyészapaállatok megvizsgálása lévén ezidőszert napirenden, közérdekből legyen szabad kérdeznem: vajjon a vizsgáló-bizottság szakértelem tekintetében feladatának magaslatán állt-e, vagy a földmívelésügyi m. kir. miniszterium által az 1894. XII. törvényzikkal kapcsolatosan 48.000.1894. szám alatt kiadott végrehajtási utasítása szellemében járt-e el akkor, amidőn egyik község bikáját, amelynek szőrözte valamelyes fehérrel elegy intenzív sötét határozatlan barnába átmenő fekete színű volt; szarvhegyei feketék és szutyakja husszinű alapon egymásba olvadó palafekete foltokkal borítva; szimmenthali jellegűnek és köztenyésztésre alkalmasnak véleményezett?

261. kérdés. Gazdaságom ingóságainak biztosítása 1900. márcz 12-én lejárván, azt 10 évre egy nagyobb hazai biztosító intézetnél biztosítottam 10 évi időtartamra tűz ellen. A részemre kiállított kötvény egyik pontjában, mivel általánybiztosításról van szó, 4000 K. értékű butor stb. lakberendezési tárgyak is fel vannak véve. Múlt év aug. 27-én lakásomat e gazdaságomba tettem át és lakberendezésem 2600 korona értékkel megszaporodott, ezt is bebiztosítva, kaptam egy külön, pótbiztosításnak megjegyzett kötvényt fenti értékről. A biztosító-társulat, dacára annak, hogy itt, mivel a lejáratot ezen a kötvényen is (nem az én kéresemre) márcz. 12-ére tette, 1900. aug. 27-étől 1901. márcz. 12-ig egy egész évre, 360 napra járó díjösszeget szedett be tőlem az első évre. Ez akkor kikerülte figyelmemet, csak később, mikor már az első díjfizetést teljesítettem és díjnyugtákat aláírva megküldtem a társulatnak vettem észre megkárosításomat. Reklamációmnak, melyben arra kérem, hogy a 165 napra hiába kirótt díjat térítsék meg, illetve írják javamra, azon kifogással, hogy ők bár elismerik felszólalásom

jogosságát, de ezt ők így szokták, általány pótbiztosításnál még 3 havi időre is, helyt nem akarnak adni, illetve elutasítanak. Kérem van jogom a most esedékes díjból a kérdéses 165 napra eső összeget levonásba hozni?

262. kérdés. 7 hektoliteres gazdasági szeszgyárnak mibe kerül a felépítése és berendezése, illetve mennyiben van az üzemenköltsége és hogy lehet-e még kapni kontingenset?

L. M. B.

263. kérdés. Nagyobb szabású biztosításaim revidálása közben arra jöttem rá, hogy gazdaságaim egyik majorjának egy és ugyanazon épülettárgyai, egy és ugyanazon értékösszeggel, öt éven át, egy biztosító társaságnál kétszer voltak biztosítva, illetve a biztosítási díjakat 5 éven keresztül duplán fizettem be. Kérem, jogom van-e a biztosító-társaságtól a befizetett többletet visszakövetelni, illetőleg akkor, midőn részemről a jóhiszeműleg elkövetett tévedés minden kétségen felül áll, köteles-e a biztosító-társaság a fölöslegesen befizetett biztosítási díjakat nekem visszatéríteni?

264. kérdés. Eladtam 150 darab 8 hónapos sertést azon jótállás mellett, hogy a sertésveszén átmentek, de ezt hivatalosan igazolni nem tudtam, mert a kismérvi elhullás miatt a nyáj, illetve a község zár alá nem helyeztetett. A vevő 14 nappal az átvétel után tudatta a vész felléptét. Megtudtam azonban, hogy sertésvesz miatt zár alatt levő sertéseket vásárolt és hajtott gazdaságába s a tölem vásároltakat azokkal összeegyítette, vagyis bevésszezte annyira, hogy a 150-ből 124 drb elhullott. Hogy tényleg vevő keverte a részben tölem vásárolt sertéseket, igazolja az is, hogy 33 darab itthon nálam kifogástalan egészséges, nemkülönbön egész nyájam is. Kérem tehát tartozom-e a vevőnek kártérítéssel?

S. I. L.

265. kérdés. A falu közvetlen közelében levő, most vetett luczernásomat irgalmatlanul kezdték a szomszéd házából átesatángoló tyukok. A terület országút árkaival s meglehetősen sűrű liczeum élősvénnyel van bekerítve.

Puskás strázsát alkalmaztam, ki a tolatók közül leölt néhányat, de hát ez költséges ellenszer. Nem lehetne valami szerrel bepaczolni a felületre hintendő magot, mitől a kellemetlen vendégek elpusztulnak? Azután nem ütközik-e a code pénál valamely §-ába az ilyen védekezés. A bajt kerülendő, kérem a rovatvezetőt, mely leghathatósabb védekezési módot ajánlaná ő ezen esetben, mert jó tanács hiányában luczernásom csak oly ritka lesz, akárcsak az aranka fertőztetné.

I. S.

266. kérdés. Több, lakhelyemmel szomszédos község határában fekvő birtokom után — csak külső földek — köteles vagyok-e és igen: mily arányban az illető közsögek pótdíját fizetni?

Cs. L. L.

267. kérdés. Bérbirtokom, mely a Balaton mentén terül el és összesen 605⁷¹/₀₀₀ kat. hold, melyhez hozzátartozott a Balaton mellett elterülő mintegy 100 kat. hold bizonytalan nagyságú tér, mely apadás néven szerepelt, mely jó kaszáló volt és ezzel egyetemlegesen a bér 5500 forintban lett megállapítva és az adó és egyéb terheket is a bérő tartozott megfizetni.

A használat rendes mederben folyt 1894-ig; de 1894-ben uraságom megbízottja utján beleegyezett a Balaton medréből leveztető Sjócsatorna elzárásába a Balaton nivójának fel-emelésébe, vagy esetleg tisztogatásába és ennek következtében az én területem évenként apadt ugy, hogy már a múlt évben az összes apadás ezimén birt területem 100 hold teljesen használhatatlan lett és a kataszteri rét területéből 69-1 kat. hold, így összesen 169-1 kat. hold. Évenként jelentettem uraságom jószágigazgató-ságának káromat, ki mindig elutasított azzal, hogy nincs okom a kártérítésre; megjegyzem, hogy a víz nivójának felemelési engedélyét, vagy esetleg a Sjó szabályozási munkájába

való beleegyezését uraságom tudtom nélkül és beleegyezésem nélkül tette.

Szeretném szakember véleményét tudni, mily területre van jogom kárpótlást kérni a fentiek szerint?

Felelet.

Eladott szalma megtérítése. (Felelet a 256. számú kérdésre.) Minthogy a haszonbéri szerződés a szalma eladását tiltja, a bérlő tulajdonképpen csak arra kötelezhető, hogy az eladott szalmamennyiségnek megfelelő szalma-vagy trágyamennyiséget a birtokra záros határidő alatt visszaszerezzen; ha erre nem képes, bérbeadónak jogában áll kárpótlásul oly összeget követelni, a melylyel a bérlő kihágása kiegyenlítettnek s ha az eladott szalmáért befolyt összeggel a bérbeadó megelégszik, a befolyt egész összeget követelheti, egyébként pedig oly értékösszeget, amely jelenleg a szalma visszaállítására szükséges. A felforgó esetben ugyanis a birtok állományát támadta meg a bérlő és ezen az alapon jogigénye van bérbeadónak, hogy teljes kárpótlást nyerjen. H. A.

Szalmakazal köbértartalma. (Felelet a 257. számú kérdésre.) Egy 3° magas, 1° széles és 3° hosszú buza-szalmakazal, ha rendszeresen meg van rakva, mintegy 46 köbméter szalmát tartalmazhat s miután egy köbméter szalma az összerakás után 60–70, leülepedése után pedig 90–100 kg.-ot nyom, a kazal, ha méretei a leülepedett állapotra vonatkoznak, 41–46 mmázsát foglalhat magában. Közvetlenül a cséplés után pedig hasonló térfogatú kazal csak mintegy 28–32 q-t tartalmaz. Ugyanezen adatok a rozsszalmánál is érvényesek.

A szalma értékesítése végett valamely szalmakereskedőhöz tessék fordulni, megjegyezve, hogy a szalmát jelenleg nagyon keresik és jól fizetik. Moson vármegyéből naponként néhány vagon szalma vándorol a külföldre, amit azonban nem valami örvendetes jelenségnek tekintünk. H. A.

Az üzleti tőke aránya a földtőkéhez.

(Felelet a 258. sz. kérdésre.) Előre bocsájtván, hogy a mezőgazdasági vállalatokban fekvő tőkéket rendszerint alap- és üzleti tőkére szokás osztani, alaptőke alatt a telkek és rajta levő épületek értékét értve s hogy az alaptőkéből az épületekre külterjesen kezelt gazdaságokban 20, középterjesen kezeltben 30 és belterjesen kezeltben 40–50% esik, az alaptőkére vonatkoztatott üzleti tőke a következő határok közt váltakozik hazánkban: külterjes gabonatermelő gazdaságokban 15–20%-át, középterjes gabonatermesztő gazdaságokban 20–25%-át, belterjesen kezelt egyéb gazdaságokban 30–40%-át teszi az alaptőkének.

Németországban a belterjesebben kezelt gazdaságokban az üzemtőke 60–70, Angliában pedig 100, sőt 150%-át teszi az alaptőkének, vagyis az üzemtőke ott meghaladja az alaptőke értékét.

Ugyanezen arányon nagyobb ipari vállalatokkal bíró hazai gazdaságokban is találkozunk, csak hogy az ipari vállalatokat, p. o. cukorgyárat rendszerint a mezőgazdaságtól elválasztva kezelik.

Fenti adatoknál az erdő számításon kívül hagyott, mivel ez külön üzemág, mely a mezőgazdasággal kapcsolatba hozva, az üzemtőke arányát tetemesen leszűkíti. H. A.

Leveles cukorrépafej takarmányszámába

mehet-e? (Felelet a 259. sz. kérdésre.) A cukorrépatőt rendszerint takarmánnyul használják ugyan s azért általában takarmánynak is tekinthető, habár vannak oly gazdaságok is, amelyekben azt szeszszé feldolgozzák; ezen okból s mivel a gyakorlat e tekintetben megállapodása még nem jutott, határozott válasz a fölvetett kérdésre nem is adható. Amennyiben pedig a felforgó esetben arról van a szó, hogy a bérlő utódja tartozik-e a bevermelt leveles répatőt becsértékben átvenni, csak azt javasolhatjuk, hogy legezelszerűbb eziránt előzetesen a bérbe-

adóval megegyezésre jutni s egyúttal a bevermelt répatőt megváltási árát is megállapítani. Minthogy pedig a szerződés ama kikötése, hogy a tulajdonos vagy bérlő utód a többlet takarmányt becsértékben átvenni tartozik, a szántó-föld termőerejének fentartását biztosítani akarja, valószínűnek tartjuk, hogy a tulajdonos a répafej megváltása mellett lesz. H. A.

A szimmenthali szarvasmarha színe.

(Felelet a 260. sz. kérdésre.) A szimmenthali szarvasmarha jellege a különféle árnyalatu pirostarka szín, a kesely szarv, szutyak és mancs. Amelyik szarvasmarha tehát nem ilyen színnel bír, az nem szimmenthali, de nem is szimmenthali jellegű. Előfordulhat ugyan szimmenthali jellegű állatoknál is visszaütés-ként, hogy a mancsakon egy-egy barna sáv, a szutyakon vagy szarvakon egy-egy fekete folt mutatkozik, a miért kár volna a köztenyésztésből kizárni olyan helyt, ahol a nemesítés, javítás csak most veszi kezdetét, ha különben az állat megfelelő. Az olyan bikát azonban, a mely határozottan barnába átmenő fekete színű, semmiként sem lehet szimmenthali jellegűnek deklarálni s nem szabad olyan helyt köztenyésztésre használni, ahol a megyei állattenyésztési szabályrendelet, akár egyszerűen pirostarka, akár szimmenthali jellegű bikák használatát írja elő. esy.

Tulfizetés biztosításnál.

(Felelet a 261. számú kérdésre.) Azon 165 napra eső díjnak visszatérítéséhez, amikor a biztosítás még fenn nem állott, a biztosított félnek föltétlen joga van. Joga van ennél fogva ahhoz is, hogy a tartozatlanul fizetett összeget egyéb díjtarozásába beszámítsa.

Mindazonáltal, mivel peressé válható ügyekben az óvatosságot soha se lehet eléggé ajánlani s nem érdemes magát tűzkar esetén annak kitenni, hogy a biztosítási összeg kifizetése körül bonyodalmak támadjanak s az aránylag csekély különbözet miatt drága per keletkezzék, azt tanácsoljuk, hogy a tulfizetést ne a díjak fizetésénél vonja le, hanem külön követelje vissza, amivel még jobban ki lehet mutatni a társaság eljárásának jogtalan voltát.

Hét Hl.-es mezőgazdasági szeszgyár

berendezése. (Felelet a 262. sz. kérdésre.) A szeszkontingens felosztásáról szóló törvény értelmében a legnagyobb kontingens, a melyet egy ujonnan felállítandó mezőgazdasági szeszgyár kaphat, 760 Hl.-nél több nem lehet.

Minthogy pedig egy mezőgazdasági szeszgyárt a hízalás céljából legalább is 6 hónapig célszerű üzemben tartani, ennél fogva a napi termelés 4 Hl.-t tenne ki. Egy ily 4 Hl.-es szeszgyár felépítése körülbelül 16–20 ezer koronába, berendezése 34–40 ezer koronába kerül a szerint, a mint az épületek térfogata, s a gépezet minősége változik. Az üzemi költségek változnak a tüzelő anyag ára, a feldolgozott nyers anyag, napszám, gépek szerkezete stb. szerint, ugy hogy erre egy biztos összeget megállapítani nem lehet. Egy jól berendezett, és jól vezetett szeszgyárban a mai szeszárak mellett a 20% keményítőt tartalmazó burgonya körülbelül 3 kor, 60 fillértől 4 kor. értékesül.

Az új szeszgyár felállítása iránt kérdéstevőnek folyamodnia kell. A részletetés iránti igények a termelési időnyit megelőző év október hó 1. napjáig bejelentendő és az igényelt kontingens minden hektoliterje után 15 nap alatt 10 korona biztosíték letéteményezendő a végből, hogy a főzde az illető termelési időnyibe eső január hó 1-ig üzembe fog hozatni. Ezen bejelentések alapján a kontingens az illető termelési időszakot megelőző február hó 15-ig lesz a bejelentőnek tudtára adva. —ad.

Kétszeresen fizetett biztosítási díjak.

(Felelet a 263. sz. kérdésre.) Ha a tűzbiztosítási díjat a fél egy és ugyanazon épület után ugyanazon társaságnak kétszeresen fizette és a felek tévedése nyilvánvaló: a biztosító tartozik a díjak egyszeres összegét visszatéríteni, mert minden fizetés, mely tévedésből történt, mint tartozatlan teljesítés, visszakövetelhető. Visszakövetelhető

ezen esetben azért is, mert ha az épület leégett volna, a biztosító a kárt kétségkívül csak egyszeres összegben térítette volna meg s kétszeres fizetést nem lehetett volna tőle követelni. Ha tehát ő csak egyszeres kockázatot viselt, de a díjakat kétszeres arányban szedte, a díjak egyszeres összegével jogtalanul gazdagodnék.

Jótállás sertésvész esetén.

(Felelet a 263. sz. kérdésre.) Ha az eladó jótállt azért, hogy sertései a veszen átmentek, ezen jótállás szorosan magyarázandó, vagyis ő csak azért felelős, hogy a nyájban, amelyben az eladott sertéseket tartotta, a vész már uralkodott. Ha ezt bizonyítani tudja, kártérítéssel nem tartozik. Ha azonban bizonyítani nem tudja, a vevő kár esetén joggal követel rajta kártérítést. Ha hivatalos zár elrendelve nem volt, nehéz lesz bizonyítani, hogy a sertések a veszen átmentek, de nem lehetetlen, mert például szakértő tanak vallomását a bíróság bizonyára el fogja fogadni.

A jótállás nem terjed ki arra, hogy az eladott sertések nem fognak a vészben megbetegedni vagy elhullani, mert ez a veszen átment sertésekkel is megtörténhetik. Ha pedig az eladó bizonyítani tudja, hogy a vevő az ő sertéseit zár alatt levőkkel elegyítette össze s hogy a nála visszamaradt kiverés egészséges, akkor minden felelősség alul szabadul.

Kárttevő tyukok.

(Felelet a 265. kérdésre.) Kárttevő tyukokat mérgezni nem szabad, mert a mérég kiszórásához hatósági engedély szükséges, azt pedig ilyen, nyilván igen veszélyes experimentumhoz aligha lehetne nyerni. Nagyon meggondolandó dolog, hogy a mérgezett baromfival az emberek életét is nagymértékben veszélyeztetnők. Erről tehát szó sem lehet.

Egyebekben a kárttevő baromfírók a mezőrendőri törvény rendelkezik. Ez nem enged más módot a védekezésre, mint az őriztetést, esetleg a baromfi elpusztítását, ami nem egyedül puskával történhetik. Igen hathatós a kutyával való zavartatás.

Községi pótdadó.

(Felelet a 266. sz. kérdésre.) Aki a községben ingatlanul bír, az az egyenes állami adója arányában községi pótdadót is tartozik fizetni, tekintet nélkül arra, hogy a községben lakik-e, avagy más helyütt. Az aránykules minden községben más és más és évenként a községi költségvetés alapján megvehatósági jóváhagyással állapítatik meg.

Haszonbér leengedés.

(Felelet a 267. sz. kérdésre.) A tényállás szerint a tulajdonos a haszonbérő tudta és beleegyezése nélkül engedélyt adott arra, hogy egy vízlevezelő csatorna elzárassék. Ennek folytán a tó vízjele emelkedett és 100 hold olyan kaszálónak alkalmas terület, amely tulajdonképpen a mederhez tartozik s amelyet a haszonbérő „apadás” czimén bír, valamint 69 hold rét lassanként víz alá került. A haszonbér évi általánösszege 500 forint.

Kérdés, hogy a haszonbérőnek milyen kárpótláshoz van joga?

Első sorban föltétlenül követelheti, hogy a tulajdonos a haszonbéri általánösszegnek az elzárasztott 69 hold rétre eső részét az egész időre, míg az réttől nem lesz használható, elengedje, a multra nézve pedig a megfelelő haszonbér összeget visszatérítse.

A 100 holdas „apadás” tekintetében már díztingválunk kell, mert ezt a haszonbérő ezen a czimen bírván, föl kell tennünk, hogy a haszonbérösszeg megszábasánál ezen terület kivételes természetének megfelelőleg, vagyis arra való figyelemmel vétetett számításba, hogy ezt a tó vize bármikor újból elzárasthatja, amiből következik, hogy természetes okból eredő elzárastás esetén haszonbérleengedésre a bérlő igényt nem tarthat. Ha azonban bizonyítani tudná, hogy a tó áradásának egyedüli oka a levezető csatorna elzárása, továbbá, hogy a csatornát a tulajdonos beleegyezése nélkül el nem zárták, vagy zárhatták volna; tehát ha bizonyítani tudná, hogy őt ezen 100 holdas terület használatától kizárólag

Gazdasági tudósítók. A földművelésügyi miniszter Mihályi Imre főnökmajori lakost Veszprém vármegye zirczi, Fekete Sándor turai lakost Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye gödöllői járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Mezőgazdasági kiállítás Budapest. A párisi nemzetközi kiállításon bemutatott mezőgazdasági kiállításunk tudvaleg idehaza a városigeti nagy iparcarnokban lesz kiállítva. E kiállítás rendezési munkálatai amnyira előrehaladtak, hogy május elsején a kiállítás megnyitható. Mint már a mostani elrendezéséből is látható, a kiállítás vonzó, érdekes, tanulmányos gyűjtemény és gazdag látványival mindenkit meg fog lepni.

Az erdőmunkásokról szóló törvény életbe léptetése. Május 1-én lép életbe az erdőmunkásokra vonatkozó törvény, a mely lényegében a vasut- és víziút építkezéseknél alkalmazott munkástörvényhez hasonlít. Eltérés e kettő közt ott van csak, ahol az erdei munkások különleges viszonyai ezt indokolták. A törvény munkásra és munkaadóra egyenlő pénzbüntetést ró. Intézkedik arról, hogy mérésnél a megfelelő szokásos hiteles mérőeszközöket kell használni. A munkabért fillérvnyi pontosságig ki kell adni. A munkások munkabérét szesz italokkal vagy árucikkkel egészben vagy részben megváltani, abból bárki követelésének fedezésére bármit levonni, a munkásokat arra kötelezni, hogy éljen, élvezeti, ruházati cikkeket, ugyancsak eszközeiket a munkaadónál, vagy általa kijelölt egyénnél vásárolják, valamint a munkásoknak adott előleg, kölcsön, vagy szállítási költség után kamatot szedni, vagy ezek értékéről váltót venni, bíls. Utalványt, bérzával, vagy jeggyel fizetni nem szabad. A vállalkozó felelőssége is meg van állapítva, a ki a munkásoknak szerződéséből eredő köteleseit közvetlenül akkor is felelős, ha a munkásokat nem ő, hanem személyzete, vagy az alvállalkozó alkalmazta volna. Az a vállalkozó maga, avagy intézkedésre jogosított megbízottja, a ki két éven belül két ízben jogerősen elítéltetett, a földművelésügyi miniszter rendelkezésével az állami, törvényhatósági és községi munkavállalatokból kizáratik. A rendelet életbeléptetésétől számított nyolcz héten belül az erdei munkásoknak igazolványt kell kiállítani.

Törvényjavaslat a méhészetéről. A földművelésügyi miniszter a méhészet érdekében nagyobb akcióra készül és pedig két irányban. Szerves törvényjavaslatot dolgoztat ki a méhészet gyakorlásáról, a méhészet védelméről. Ezt a törvényjavaslatot azután egy szakértőkből álló szaktanácskozmány elé terjeszti. Azonkívül Gödöllőn egy nagyobb szabású méhészeti intézetet állít föl, melynek berendezése már munkában van. Ez intézetben a méhészet üzését bemutatják a legprimitívebb eszközökön kezdve a legfejlettebb műszerekig. Ez az intézet lesz központja és intézője az egész országos méhészetnek. Itt minden méhészeti szakbeli kérdésre felvilágosítást, utbaigazítást lehet nyerni. Itt tesznek kísérletet az újításokkal is, a melyek a méhészetre vonatkoznak. Ennek a gödöllői intézetnek még az is feladata lesz,

hogy évenként négy heti méhészeti tanfolyamot tartanak falusi tanítók, lelkészek számára. Üdvözöljük Darányi földművelésügyi miniszter ezen valóban életre való kezdeményezését: mert a méhészet előmozdításával első sorban is a nép keresetforrását és megélhetését biztosítja, másrészt, mert közgazdasági szempontból is fontos az, hogy a méz és méztermékek, melyek igen keresett kivitelű cikkeket képeznek — minél nagyobb tömegben állítsanak elő.

Szervezkedés. Örömmel tapasztaljuk, hogy a megyei gazdasági egyesületek átérzve azon fontos teendőket, amelyekkel a mai válságos időkben a gazdáknak küzdeniök kell — mindinkább levelik a régi megszokott irányzatot s igyekeznek azon csapáson haladni, amelyet a gazdák közös létérdeke kijelöl. Multkori vezércikkünkben meg volt említve, hogy öt gazdasági egyesület részben, vagy egészben újra szervezkedik. Ujabbán a veszprémmegyei gazdák-ról veszszük azt a hírt, hogy a megye több nevesebb gazdája, május hóban tartandó alakuló gyűlésre készül, amelyen a veszprémmegyei gazdák egyesületét újjalakítani szándékoznak.

A tojásértékesítő szövetkezetek központja. A mult év tavaszán alakult és főleg a délvideki tojásgyűjtő állomások — mint értesülünk — azzal a tervvel foglalkoznak, hogy Budapest központi gyűjtőhelyet létesítsenek, hogy egyrészt a tojáskiviteli kereskedelem bázisa az ország központja legyen, másrészt, hogy a tojásnak a fővárosban is állandó piacot teremtsenek. A délvideki szövetkezetek a Szabadkán működő Hartman és Conen cég közvetítésével már eddig is kéthetenként másfél millió tojást szállítanak Londonba. Ami a fővárosban létesítendő központi tojásgyűjtő állomást illeti — evégből nézetünk szerint — legjobban eselekedniének a vidéki tojásgyűjtők, ha a fővárosban székelt Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezetével lépének összeköttetésbe, amely első sorban volt kezdeményezője a tojásértékesítés szövetkezeti uton való szervezésének s amely által bár szerény mértékben elért eredmények birták reá a földművelésügyi minisztert is arra, hogy a tojásértékesítésre szövetkezeteket nagyobb számban szervezzen. A Magyar Gazdák Vásárcsarnok-Ellátó Szövetkezte a tojás kereskedelem terén már eddig is szép eredményeket ért el, a kellő raktárhelyiségekkel s a tojáskereskedelem körüli gyakorlattal és kellő összeköttetésekkel rendelkező, csak megkönnyitene s mielőbb kivihetővé tenné a felvetett eszmét.

Uj marharakodó állomás. A brassóháromszéki helyiérdekű vasut vonalán Brassó vármegye területén fekvő Brassó hízaló állomás kizárólag Binder és Hügel czég sertésállítmányai részére sertésrakodó állomásul engedélyeztetvén, a marharakodó állomások közé felvettetik.

Tenyészlovak díjazásával egybekötött löversenyt rendez baranyavármegye lötenyészési bizottsága május hó 12-én. A tervzet szerint a versenyek délelőtt 8 órakor veszik kezdetüket és pedig a Baranya vármegyei kisgazdák saját nevelési lovai díjazásával. A délelött folyamán a mezői gazdák kocsi- és löver-

senye fog még eldönteni. Ugyanaznap délután 2 órakor kezdődik a díjlovaglás, utána a kettőfogatok ügélő-versenye, vadász-verseny, akadály-verseny, díjugratás, urlovak akadály-versenye, jende-barre, fiakker-verseny és sík-verseny, van tervbe véve.

A káposztahernyők elleni védekezés. Az elmúlt esztendőben a káposztatermesztő vidékeken a gazdák igen nagy károkat szenvedtek a káposztapillangó hernyóitól okozott károk miatt. Kivált az ország északi és királyhágón-tuli vármegyei szenvedtek sokat. Hogy e bajnak a jövőre lehetőleg eleje vétecsék, a földművelésügyi miniszter utasította a Rovartani Allomását, hogy szerkesztszen egy rövid és gyakorlati utmutatást, amely a gazdát kitanítja, hogy ez ellen a nagy kárttevő rovar ellen hogyan kell alaposan védekezni. Ez az utmutatás most jelent meg, a földművelésügyi miniszter szétküldte azt a tavaly sujtott vidékekre. De megkaphatja ezt az utmutatást ingyen mindenki, aki azt egyszerű levelezőlapon akár a földművelésügyi miniszteriumtól, akár a Rovartani Allomástól közvetlenül kéri.

Leölt sertések díjkezdménye. Hogy az osztrák piac ne legyen kénytelen a magyar élő sertés bevételére szorulni, a galicziai sertések odahaza levágnak, kitisztítanak és így kerülnek az osztrák piacra fogyasztásra. Az osztrák vasutak igazgatósága saját részéről szivesen mozditja elő ezen leölt állapotban való szállítást és nagy kedvezményben részesíti a galicziai állomásokról Bécsbe szállításra kerülő ezen küldeményeket. Azt hisszük, hogy mi is helyesebben tennénk, ha berendezkednénk idehaza mielőbb az élő sertéseknek levágására, a husnak exportálására és a kolbászféleknek idehaza való feldolgozására.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár 1901-re.

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hetedik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagok és a „Köztelek” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

3 korona 50 fillér.

Megrendelhető

a „Köztelek” kiadóhivatalában,

Budapest,

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket 27 év óta

Mauthner Ödön

csász. és kir. udvari magkereskedése
Budapest, VII., Rottenbiller-utoza 33 sz.
VI., Andrássy-ut 23 sz.
szállít.

NYILTTÉR. *)

Szuperfoszfátot,

kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot,

Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyaféléket elismert
kítűnő minőségben legolcsóbban szállít

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi ipar rész-

vénytársaság

BUDAPEST,

V. ker., Fürdő-utca 8. szám.

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ kiadásában *Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek“ szerkesztősége által kitüntetett pályamű. Két tábla hat ábrával.* Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése, 104 oldalas csinos könyv ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

1899. évi forgalom: 26,480 bd.

**Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét**

a budapesti gyapju-aukciókra.

melyek az év folyamán több sorozatban,
nevezetesen
julius és szeptember hónapokban
tartatnak meg.

Az aukciókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

**Gyapjuárverési vállalat
HELLER M. s TÁRSA,**

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napijelentés a gabonaüzletről.

1901. április 19.

A meteorológia hivatal tegnapi fagyjósálat kellően értékelve fogadták a gabnaesernokban s mivel gazdakörből elvették panaszok érkeznek (Hajduból egy gazda ma penészgomba- és drótféregkárokról tesz említést) ma megfelelően kissé szilárdabban indult meg az üzlet ezen szilárdság mellett malmaink nem igen siettek vásárlásukkal és mert nagyobb kés lettek felett rendelkeznek tartózkodó állapponra helyezkedtek; az egész délelőtti forgalom így körülbelül 15.000 métermázsra kész buzára szorított.

Külföldön mindentelég csend uralkodik. A buza-készletek a számottevő angol kikötővárosokban nagyon felszaporodtak (1901. április 1-én 1.184.87 q. állapítottak meg, míg az 1900. év hasonló időszakába csak 635.614 q. és 1899-ben 648.850 q. volt) és ennek következményeként az argentinai hajóberakásokat megszorították.

Multkor már felemeltettük, hogy Németországból a vetéseket illetőleg panaszokat hallottunk; ezen híreszteléseket gyengébb formákban megismételték, de a berlini tőzsde ugyilátszik nem igen törődik a gazdaközönség ezen bajával, mert visszahatás az árakra eddig nem volt észlelhető. Az amerikai tőzsde az utóbbi napokban Kansásból fagykárokat, Texas államból pedig hesseni legyeket jelentettek, de ezek dacára is csak Jombán emelkedő jegyzéseket küldtek; ezekkel szemben a „Cincinnati Price Current“ mai vetési jelentése teljesen kielégítő híreket közöl.

A londoni „Millers Gazette“ szerint a világ látható buzakészletei az utolsó tíz esztendőben, mindig április hó 1-én, quarterekben (egy quarter = 217½ kg.) a következők voltak:

Év	Európa	Amerika	Összesen
1901.	9.015.000	10.500.000	19.515.000
1900.	8.850.000	10.900.000	19.750.000
1899.	7.847.000	6.950.000	14.797.000
1888.	8.071.000	5.700.000	13.771.000
1887.	7.577.000	7.200.000	14.777.000
1886.	7.809.000	11.620.000	19.429.000
1885.	9.186.000	12.700.000	21.886.000
1884.	11.592.000	17.290.000	28.882.000
1883.	10.226.000	13.570.000	23.796.000
1882.	11.077.000	7.795.000	18.872.000

Készbuza nálunk ma mérsékelt kínálat és ugyanannyi vételkedv mellett szilárd irányzatot követ; elkelt körülbelül 15.000 métermázsra, 61 fillérig magasabb árakon.

Mai eladások:

Buza:

Tiszavidéki:

100 mmázsra 82 kg.	16.30	korona 3 óra.
100	80	16.30
100	79	16.30
300	78	16.20
100	79	16.—
200	78	15.90
100	78	15.90
300	78	16.20
100	77	15.95
100	77	15.60
200	77	15.40
100	75	15.50
100	76	15.55
100 mmázsra 73 kg.	14.80	korona 3 óra.

Pestvidéki:

300	77	15.40
500	76	15.40
100	75	14.80

(Az árak 100 kg.-ként értendők.)

Rozsban az irányzat csendes, árak nem változtak. Helyben és helybeli egyenértékre 14.80—15 koronát, elsőrendű minőségű áruért 15.20 K. jegyzünk azonnali szállításra.

Takarmánytrágyában gyengébb a kínálat, a hangulat tartott maradt. Helyben 13.— koronát, jobb áruért 13.20 koronát jegyzünk.

Zabban az irányzat nyugodt, árak nem változtak. Minőség szerint helyben 13.20—13.70 koronáig, elsőrendű áruért 14.— korona érhető el.

Tengeri sügösebb kínálat mellett csendes, árak változatlanok. Azonnali szállításra budapesti egyenértékben 10.50 koronát jegyzünk. Kőbányán 10.70 koronáig fizetnek. Állomásokon: Gyomán 10, Karcagon 10, Kenderesen 10, Török-Szent-Miklós 10.15 és Nagy-Kikindán 9.75 koronával kínálják az árut, de vevőt nem találnak.

Szeszüzlet.

E héten a szeszüzletben az üzletmenet meglehetősen élénk volt és nagyban, valamint detail-üzletben a forgalom kielégítő. A vidéki szeszfinomítók és szeszszabadraktárak által kínált nagyobb tételek finomított szesz tartott áron találtak vevőre és több tartány április-májusi szállításra zárulva is lett. Elkelt finomítógyáraktól finomított szesz nagyban adózva 116.—116.50 K., adóztalanul 46—46.50 K.

Elesztőszesz valamivel gyéribb kereslet mellett adózva 117.50 K., adóztalanul 47.50 K. kelt.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz e héten gyéren volt ajánlva és miután a kereslet is gyéribb úgy csak néhány kisebb tétel kelt el 40—40.25 koronáig azonnali szállításra. Finomított szesz 1 koronával olcsóbban kelt.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 42.—42.50 K.

Bécsi jegyzés 40.80—41.20 korona kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 111.50— korona adózott és 38.50— korona adóztalan szeszért.

Trieszti jegyzés 16.50—17.— korona kiviteli szeszért, 90% hektoliterje.

Kivitelünk e héten főbb kocsiakomány finomított szeszt vásárolt, mely Saloniki és Üskübb felé lett szállítva.

Budapesti heti jegyzés:

	nagyban korona	kicsinyben korona
Finomított szesz	115.50—116.50	117.50—118.50
Elesztőszesz	117.—117.50	118.—119.—
Nyersszesz adózva	114.—114.50	115.50—116.—
Denaturálszesz	35.50—36.—	36.50—37.—

Az árak 10.000 literfokkonként hordó nélkül bementve, budapesti vasútállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Maudner Ödön tudósítása.)

Az elmúlt héten is igen élénk forgalom fejlődött ki majdnem valamennyi vetőmagban. Vöröshere mag ugyan még legelőndő mennyiségben van a szükséglet részére, de ha az érdeklődés csak rövid ideig is még ily erős lesz, úgy a készletek sokkal előbb elfognak ez idén, mint az elmúlt évben. Luczernamagnak szintén igen élénk kereslete volt, a beérkezett rendelések sürgős jellegűek, különösen a francia és magyar eredetű magok képezte az érdeklődés tárgyát, olasz eredetű továbbra is gyéren kívántott. Nagy kelendőse volt takarmányfűmagnak különösen a szakszerűen összeállított fűmagkeverékeknek állandó rétek és legelők részére. Muharmag és ballacim gyengébb forgalmuak voltak, búkköny továbbra is keresett. Takarmánytrépmag valamennyi fajban még oly nagy mértékben kelt, hogy üzletcsökkenés egyáltalán nem volt észlelhető. Legkeresettebb magvak közé sorozhatók még jelenleg a zöldtarmány-czikkek mint lófogatengeri, pohánka esibeuharmag, mustár mag stb.

Jegyzéseink 50 kilogrammonként Budapesten

Vörös löhere elsőrendű öregszerű	62—60	korona
Vörös löhere középminőségű	50—54	„
Vörös löhere gyengébb minőségű	48—50	„
Luczerna magyar elsőrendű	42—44	„
Luczerna magyar középminőségű	42—46	„
Luczerna francia	65—70	„
Luczerna olasz	50—52	„
Muharmag	9—9.50	„
Baltacim	13—14	„
Búkköny	7—8	„

Hedrich és Strauss „Királyalom“ üzleti tudósítása a „Köztelek“ részére. 1901. április 19-én.

Rozs liszt

Szám:	0	0/1.	I.	WR.	II.	II/B	III.
Ár: Kor.	24.75	24.—	23.50	22.70	21.50	19.—	16.50

Köleskása:

Szám	0	1	2	3	4
Ár: Kor.	25.—	24.—	23.—	22.—	20.50

Rizstakarmányliszt Királyalmi dercze Takarmánydara

10.20 K.	10.80 K.	9.80 K.
----------	----------	---------

Rozskorpa

9.80

Az Erzsébet Gözmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek“ részére. Budapest, 1901. április 18-án. Kötelezettség nélküli árak 100 kilónként, tejsulyt tisztasulynak értve, zsákostul, a budapesti vasúti vagy hajóállomáshoz szállítva:

Buza liszt

Szám:	0	1	2	3	4	5	6	7	7½
Ár K.:	24.80	3.80	23.—	22.60	22.—	21.—	19.40	17.60	15.60

3-as takarmányliszt

korona	0.80	9.20	9.20
--------	------	------	------

Lujza gözmalom r.t. jelentése a „Köztelek“ részére. Budapest, 1901. április 18-án. Netto-árak 100 kkgként, Budapesten, elegysúly tisztasulynként, zsákostul. Kötelezettség nélkül.

Szám:	0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Ár K.:	24.80	23.80	22.80	22.30	21.80	21.20	20.—	17.90

Korpa: E. G.

Ár korona:	9.40	9.50
------------	------	------

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áraitól.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségének üzleti jelentése. 1901. április 17.

Az elmúlt napokban üzletmenetünk ismét csendes jellegű volt. Korlátolt hozatások mellett az egyes élelmiszerekkel következő árak voltak érvényben.
Elkelt: Husfélék közül bárányok minőség szerint 10-12 koronával páronként. Vidéki marhahús hátulja 72-94, eleje 64-70, borjú hosszan levonás nélkül 76-88 filléren kgként. Vadból 6z 160 filléren kilója.
Tejtermékek közül tejföl és főzővaj hiányzik, tea-vaj szilárd irány mellett 200-230 filléren értékesítették kgként. Turó lanyha irányt követ csak elsőrendű minőségű tehénturó volt értékesíthető 20-24 filléren míg másodrendű turó elhanyagolt.

A tojásiüzlet változatlan a hozatások a szükséglet teljesen fedezik. Prima áru 58-58.50, erdélyi 56-57 koronával helyeztetek el.

Vágott baromfi csak kis tételekben került piacra, ellenben előbaromfi, különösen szerbárú nagy mennyiségben lett változatlan áron értékesítve.

A spárgázlet rendkívül élénken indult meg. A hozatások azonnali elhelyezésre találtak. Szőlő spárga 240-320, közép 270-220, levesnek való 80-100 fill. kelt el kgként. Karfiol 30, karalábé 12-16 filléren kelt nagyban és darabonként.

Rendkívül érdeklődés mutatkozott rákok iránt, a hozatások a keresletet csak részben fedezik, miért is a beküldésüket nagyon ajánlhatjuk. Szőlő rák 40-46, nagy 30-36. Levesnek való 12-16 fillér darabja.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1901. április 19-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozatott a szokott közlegekből 144 szekér réti széna, 35 szekér muhar, 24 szekér zsupszalma, 8 szekér fomszalma, — takarmányszalma, — szekér tengeriszár, a8 szekér egyéb takarmány (zabosbukkony, sarju stb), 100 zsák szecska.

A forgalom lanyha.
Árak fillérekben kgként a következők: réti széna 360-600, muhar 400-600, zsupszalma 320-440, alom-szalma 300-320, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbukkony 480-600, löhere —, lucerna —, köles —, sarju 430-500, szalmaszecska 360-400. Összes kocsiszám 233. Összes súly 314500 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. 1901. április hó 18-án. A székesfővárosi közvágóhíd és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 1011 db, eladatott — db, galicziai — drb, eladatott — drb, tiroli drb, eladatott — drb, növendék előborjú 5 db, eladatott — drb, élő bárány 334 db, eladatott — db; öltött belföldi 7 drb, eladatott — drb, galicziai — drb, eladatott — drb, tiroli — drb, eladatott — drb, bécsi öltött — drb, eladatott — drb, növendék borjú — drb, eladatott — drb, öltött bárány 781 drb, eladatott — drb, öltött kecske — drb, eladatott — drb.

A vásár irányzata és az árak változatlanok.
Árak a következők: Élő borjúk: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig dbonként, 54-80 — koronáig, kivételesen 84 — koronáig súlyra, galicziai —, kiv. — koronáig drbonként, — kor-ig, kiv. — koronáig súlyra, tiroli — koronáig kiv. — koronáig drbonként, — koronáig kiv. — koronáig súlyra, növendék borjú —, — koronáig, kiv. — koronáig drbkint, 48-50 koronáig, kiv. — koronáig súlyra. Öltött borjú: belföldi — koronáig kiv. — koronáig súlyra, galicziai — koronáig kiv. — koronáig súlyra, tiroli — koronáig, kiv. — koronáig drbonként, bécsi — koronáig kiv. — koronáig súlyra, kecske — koronáig, kiv. — koronáig páronként, élő bárány 10-16 — koronáig páronként, öltött bárány 9-13 — koronáig párja.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár. 1901. évi április hó 18-én. (A budapesti közvágóhíd és marhavásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 143 drb, ugymint: jármos ökör első minőségű — drb, közép 6 darab, alárendelt — darab. Fejőstehén: fehér 0 drb, tarka 94 darab, tenyészbika — drb, tarka tünd — drb, fehér — darab, jármosbivaly — drb, bonyhádi 43 darab, hizalmi való ökör — darab, üsző fehér — darab.

A fejőstehénvásár, minthogy ma több vevő volt, élénkebb, az árak mm-kint 10-20 koronával emelkedtek.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör — K-ig, középmin. jármos ökör 600 — K-ig pár-kint, alárendelt minőségű jármos ökör — K-ig páronként, jármos bivaly 600 — K. é. s. mm, — K-ig páronként, jobb minőségű jármos ökör — K-ig é. s. mm-kint, tarka bekötötti való ökör 550 — K-ig é. s. mm. Fejőstehénekért és pedig: Fejőstehén magyarár — koronáig darabonként, tarka kevert származású tehén 150-240 K-ig darabonként, bonyhádi tehén 240-340 K-ig, kiv. — koroná darabonként.

Budapesti vágómarhavásár. 1901. április 18-án. (A budapesti közvágóhíd és marhavásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 2629 drb nagy vágómarha, nevezetesen: 1272 darab magyar és tarka ökör, 627 darab magyar és tarka tehén, 513 drb szerbiai ökör, 10 drb szerbiai tehén, — drb boszniai ökör, — drb boszniai tehén, 184 drb bika és 23 drb bivaly.

Minőség szerint: 63 darab elsőrendű hizott, 96 drb középminőségű és 25 drb alárendelt min. bika, 568 drb elsőrendű hizott ökör, 1190 drb középminőségű ökör és 44 drb alárendelt minőségű ökör; 92 darab elsőrendű hizott tehén, 497 drb középminőségű tehén, 54 darab alárendelt minőségű tehén.

A vágómarhafelhajtás 785 drbkal nagyobb volt, mint a múlt héten, a vásár lefolyása, minthogy a kereslet különösen idegen vevők részéről jó volt, élénk, mindazonáltal fiatalabb ökröknél egy koronával, silányabb ökröknél 2 koronával métermázsánként csökkent a árak.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 58-63, kivételesen 60-65 — K, hizott magyar ökör középminőségű 52-56, kiv. —, alárendelt minőségű magyar ökör 44-50, kivételesen tarka tehén —, magyar tehén középminőségű 42-64, kiv. —, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 42-64, kiv. —, szerbiai ökör jobb minőségű 50-60, kiv. 62, szerbiai ökör középminőségű 42-48, kiv. —, szerbiai ökör alárendelt minőségű —, kiv. —, szerbiai bika 44-62, kiv. —, szerbiai bivaly 32-42, kiv. 47, magyar legelőmarha I. rendű —, kiv. —, II. rendű —, kiv. — koronáig métermázsánként, élőszulban.

Budapesti lovasár. Bpest, 1901. április 18-án. (A budapesti vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A vásár forgalma élénk volt.
Felhajtott összesen 672 db. Eladatott 349 drb. Jobb minőségű lovakból (hátas) 30 db, eladatott 12 db, 250-500 K-ért, könnyebb kocsiló (jukker stb.) 10 drb, eladatott — drb, — K-ért, nehezebb kocsiló (hüntös) 15 drb, eladatott 4 drb 350-380 K-ért, igas kocsiló (nehéz nyugoti faj) 100 drb, eladatott 60 darab 220-300 K-ért, ponya — drb, eladatott — drb — koronáért. — Középminőségű lovakból: nehezebb félek (fuváros ló stb.) 150 db, eladatott 100 db 120-250 K-ért, könnyebb félek (parasztló stb.) 300 drb, eladatott 160 darab 70-120 K-ért; alárendelt minőségű lovakból 67 drb, eladatott 13 drb — K-ért. — Bécsi vágóra vásároltatott 54 drb, az állatkert részére vásároltatott 2 drb, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — darab, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — darab, takonykór miatt a gyepmesterhez küldetett — drb.

Kőbányai sertésvásár. 1901. évi április hó 19-én. (Első magyar sertésüzemelési társaság telefonjelentése a „Köztelek” részére.)

Az üzlet lanyha volt.
Heti állag-árak: Magyar válogatott 320-380 kilogrammos nehéz 95-97 fillér, 280-300 kgrammos nehéz 92-94 fillér, öreg 300 kg. tuli 86-88 fillér, vidéki sertés könnyű — fill, szerb 84-90 fillér, román — fill, tiszta kgr. páronként 45 kgr. életsúlylevonás és 46/0 engedmény szokásos. — **Éleségárak:** Tengeri (ó) 11:20 korona, árpa (ó) 13:60 korona. Kőbányán átvéve, — **Helyi állomány:** április 11-én maradt 47794 darab. — **Felhajtás:** Belföldről 3028 darab, Szerbiából 1174 drb, Romániából — darab, egyéb államokból — darab, összesen 4202 drb. F ő s s z e g: 51996 drb. Állomány és felhajtás együtt — drb. — **Elhajtás:** budapesti fogyasztásra (I-X. kerület) 1524 drb, belföldre Budapest környékére 688 darab, Bécsbe 543 drb, osztrák tartományokba 385 drb, Ausztriába — drb, Német birodalomba — darab, egyéb országokba — darab, összesen 3150 drb. A szappangyárakban feldolgoztatott 1 darab, szállásokban elhullott — darab, vagonokból kirakott hulla 1 drb, borsókásnak találtatott 8 drb, összesen 9 darab. Maradt állomány 48846 darab. A részvényszállásokban 9939 darab van elhelyezve. Az egészségi és tranzitszállásokban maradt április 11-én 3777 darab. — **Felhajtás:** Szerbiából 1174 drb, Romániából — drb, összesen 4951 darab. — **Elhajtás:** 1909 darab, maradt állomány 3042 darab és pedig 3042 darab szerb és — drb román. Az egészségügyi szemlénél jan. 1-től máig 107 darab a fogyasztás alól kivonattott és technikai célokra feldolgoztatott.

Bécsi vágómarhavásár. 1901. április hó 15-én. Vass Jenő tudósítása „Köztelek” részére.)

Összes felhajtás 4533 db. Ebből magyar 3189 db, galicziai 609 darab, bukovinai 52, német 683 db, hizott 3873 db, jegelés 660 db, fiatal — db, ökör 3345 db, bika 550 db, tehén 606 db, bivaly 32 db.

A vásár valaminek élénkebb. Az árak változatlanok maradtak.

Árak: prima magyar 64-68 — (—), szekunda 54-63, tertia 46-53, galicziai prima 65-72 — (73-74), szekunda 56-64, tertia 48-55. Német prima 72-78 — (80-82), szekunda 64-70, tertia 54-63. Legelőmarha: szerb és magyar —, rosszabb minőségű 46-52 —, Bika és tehén 40-64 (—) és bivaly 36-48 —. Az összes eladások, élőszulban, 100 kilogrammonként, koronában értendők.

Bécsi szurómarhavár. 1901. április 11-én. Felhozatott: 2786 borjú, 2310 élő sertés, 1378 kizsigerelt sertés, 202 kizsigerelt juh, 1114 bárány.

Daczára a kisebb felhajtásnak, az üzlet valamennyi árura nagyon lanyha volt.

Árak kilogrammonként: kizsigerelt borjú 76-90 prima 92-114, primissima 116-120 (—), élő borjú —, prima — (—), primissima — (—), fiatal sertés 58-78, kizsigerelt sertés, nehéz 82-96, hízó sertés, süldő 80-92 (—), kizsigerelt juh 64-80 pr. kiló fillérekben, bárány páronként 12-36 (—) korona.

Bécsi sertésvásár. 1901. április 16-án. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 4525 lengyel, 8215 magyar összesen 12740 drb.

A vásár igen lanyha volt.
Árak kilónként élőszulban fogyasztási adó nélkül prima 80-82 fillér kivételesen 83 fillér, közepes 62-78 fillér könnyű — fillér, süldő 60-78 fillér.

Bécsi juhvásár. 1901. április hó 11-én. Felhajtás 1719 db. juh.

Az üzlet lanyha. A felhajtás egyrésze Párisba irányított.
Árak: juh 46-50, kiv. —, raezka 40-44 — fillér pr. kiló élőszulban.

Ingatlanok árverései (40,000 korona becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Ápril 20.	B-gyarmati kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Imre	56318
Ápril 25.	Kolozsvári kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Samu	51000
Ápril 25.	Losonci kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Gellen Dezső	57137
Ápril 25.	Ujpesti kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Javorszky Jánosné	82900
Ápril 27.	Bpesti I-III. k. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Zupka Andrásné	62827
Ápril 29.	Nezsideri kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Patzold Józsefné	59262
Május 2.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság Sréter Árpád	294589
Május 10.	Bpesti I-III. k. kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Schlesinger Ignác	346192
Május 22.	Nagy-enyedi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság község közönsége	54589
Május 24.	Szikszi kir. jbiróság	a tkvi ha-tóság Beke Miklós	40731

Szerkesztői üzenetek.

Kl. Gy. urnak, Nagylápis. Az olajgyártást tárgyaló magyar nyelvű kézikönyv nincs. A német nyelvűek között ajánlhatjuk Louis Edgar Audes: „Vegetabilische Fette und Oele” című munkáját, továbbá Dr. C. Deite: „Die Industrie der Fette” című művét.

Hozogazdák figyelmébe!

Elismert kftőnd hazai gyártmány!

1600 gőzcséplőkészlet üzembeli!

CZIM:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPESTEN,

KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcséplőkészletek

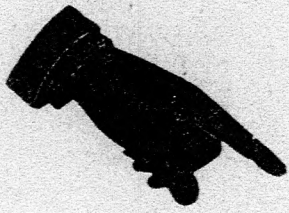
2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

Magánjárók

(uti mezdonyok.)

Kérjük minden szakbavégő kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Árjegyzék kiváczra díjmentesen küldetük.

Impertált eredeti
angol kosok

kaphatók:
PICK OSWALD-NÁL
BUDAPEST,
VII., Külső-Kereposz-ut 1. sz.

Gazdaközönség

figyelmébe!

Legujabb és

legjobb

szabad. „HYDRA“ vetőgéptölcsér

hajlékony acéltömlőből, mely végét jelenti a vetőgéptölcséreknek eddig előfordult kellemetlenségeinek.

Szakértők véleménye szerint a legcélszerűbb és legtartósabb tölcser.

Hajlékony mint a gummi, ruganyosabb mint bármely más vetőgéptölcsér. Soha sem törik vagy szakad és ellentét minden elgömbülésnek. — A tömlő fala teljesen zárt lévén, a vetőmag csakis a rendeltetési helyére juthat.

Ezen tölcserékkal felszerelt vetőgépek kaphatók: Nicholson gépgyár r.-t.-nál Budapest, VI., Külső Váci-ut 5., Kühne E. ur gépgyárában Moson—Budapest. — Ezenkívül a tölcserék minden nagyobb műszaki üzletben beszerezhetők.

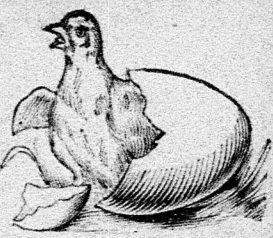
Nagybani eladás: Pforzheimi fémtömlőgyár társ.

Magyarországi vezérképviseleténél **FODOR ÖDÖN** műszaki irodájában
1399 Budapest, VII., Kertész-utca 41.

Leírások kívánatra készséggel küldetnek.

A baromfi felneveléséhez

nem létezik jobb tápszer, mint **Fattinger husrostos csirketáplálék**. Ki ezen táplálékot csirkék, kacsák és libák felneveléséhez használja, az ezek fejlődése iránti nemely gondtól mentve lesz s bizonyára többé más eleséget nem fog használni.

Kimerítő leírással és elsőrendű baromfi-tenyésztők fényes elismerésével ingyen szolgálunk. Ára 50 kg. 22 korona, 5 kg. pósta csomag bérmentve 3 korona.

Fattinger husrostos baromfi-eledele,

az ellamert legjobb és legfejlesztőbb tápszer tojótyúk, kacsák és ludak stb. számára. Kétféle elősegíti a tojó képességet és a baromfi mindig jó karban tartja. Ára: 50 kg. 21 korona, 5 kg. pósta csomag bérmentve K. 2.80. Leírással és árjegyzékkel Fattinger elismert jó baromfi-főzést, hal-, kutyá-, (Fattinger világhírű kutyá lepénye) madár- stb. tápszeréről ingyen szolgálunk. **Fattinger és Társa** állateledei gyára Bécs, IV., Wiedner-Hauptstrasse 31. szám. Kétféle több mint 100 első érmmel Császár és királyi, és királyi uradalomok és erdészetek szállítól. — Óvakodjunk utaztatástól!

Tölgymakk

nemkülönb mindenféle erdészeti fa cserje és gyümölcsmagot ajánl a

Magy. magpergető-gyár
Faragó Béla Zala-Egerszegen;
minden kiállításon kitüntetve, legutóbb

Párisban ezüst éremmel.

Árjegyzék bérmentve.

!! Méhészeknek és baromfi-tenyésztőknek fontos!!

A f. 1901. évi gazdagon illusztrált árjegyzék méhkaptárokról, méhészeti eszközök, baromfi-tenyésztési cikkek és segédeszközökről megjelent és kívánatra mindenkinek ingyen megküldi:

KÜHNE FERENCZ,
első magy. kereskedelmi méhtelege és állattenyésztési cikkek raktára.
BUDAPEST, I. ker. Attila-utca.

3745.

A Zuchtverein für das Pinzgauer Rind in Steiermark
elad több, legnagyobb részt díjazott
**tenyészbikát, hasas üszőt,
fiatal üszőt és bikát.**

3787

Szíves megkeresések az egyesületi gondnokhoz,
H. Gräff, Graz, Griesgasse czimen kéretnek.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban
Budapest, XI., Üllői-út 25. szám Köztelek.

BECK és GERGELY

BUDAPEST, V. KER., VÁCZI-ÚT 12. SZ.

GAZDASÁGI GÉPEK

ROSTON-GŐZGÉPLŐK

BENZIN-MOTOROK

GŐZGÉPEK

GŐZEKÉK

Földbirtokosok, gazdák és raktár-vállalatok stb. figyelmébe.

Ausztria-Magyarországon általam bevezetett s mindenki által hasznosnak elismert

ponyva-kölcsönző intézmény

ajánl igen csekély kölcsöndíj mellett 96 □ mtr. és 48 □ mtr. nagyságu telített

kazal ponyvákat,

mezei termékek és vasuti waggonok betakarásához, továbbá 12 □ mtr. nagyságu, behordáshoz alkalmas **szekérponyvákat**, miáltal saját ponyvák költséges beszerzése megtakaríttatik. Ugyazintén

zsákok is kölcsönöztetnek

igen olcsó árak és előnyös feltételek mellett. Ugyanitt legolcsóbban szerezhethők be új és használt

726

telített ponyvák,

valamint **szekérponyvák** 7 korona és 9 korona, **varrás nélkül** egy darabból szöve csinált ponyvák 16 korona, továbbá új és használt

zsákok minden nemben, gabona, faszén, liszt és korpás zsákok stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás.

Ócska zsák és ponyva minden mennyiségben a legmagasabb áron megvételik.

NAGEL ADOLF

Budapest, V. Arany-János-utca 12.

TELEFON.
35-92.

Sürgöny-czím:
Nagel Adolf, Budapest.

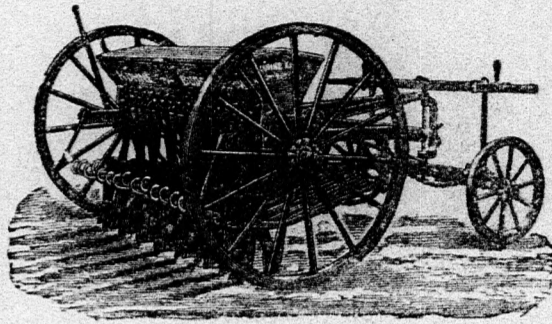
Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett.
Felvilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénzszámolás.

Magyar Gazdák
Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ
BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKABAN.
Sürgőnyezim: Aurora—Budapest.

Értékesítésre elfogad:
Husnemüket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

TAVASZI IDÉNY. 1900. Párisi kiállítás jury tag. TAVASZI IDÉNY.

KÜHNE E.

gazdasági gépgyára Mosonban.

(Alakult 1856.)

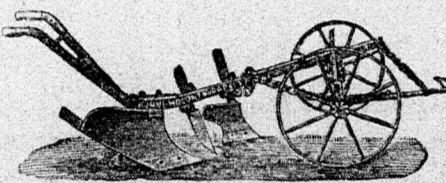
Ajánlja a jelenlegi idényre: **Sack-rendszerű ekéit, 2—3 vasu ekéket legjobb kivitelben Laacke-féle híres**

szántóföld és rétboronait, hengereit, extirpátorokat.

Hirneves „Hungaria Drill“ merítő rendszer sík vidékre, sorvetőt: „Mosoni Drill“ toló-vető rendszer hegyes vidékre

Főraktár:

Budapest, VI. ker., Váci-körút 57/a.

Ideg és bőrbetegségeket

gyökeresen gyógyít számos évi kórházi működése alatt nyert gazdag tapasztalatai alapján
med. univ.

Dr. FABINYI

v. kórházi orvos, specialista.
Meglehető eredmény gyengeségi állapotoknál.
Rendelés 9—3-ig; este 6—8-ig.

BUDAPESTEN,

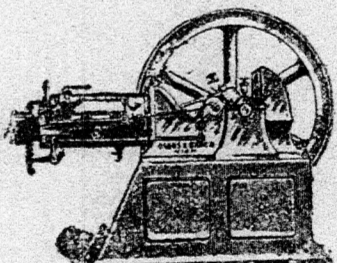
VII. ker., Erzsébet-körút 12. szám.
Levelekre díjtalanul válasz, kívánatra gyógyszerek.

Kwizda Ferenc János cs. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár fejedelmi udv. szállító kerületi gyógyszerész Kornenburg, Bécs mellett.
8 arany-, 19 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő-okmány.

Közel 40 év óta udvari istállóban, valamint nagyobb katonai és polgári istállóban használatban van erőssége: nagyobb erőmegfeszítések előtt és után, továbbá főamodások, rándulások és inak merevségénél stb. kópesíti a lovakat kiváló teljesítményekre az idomításnál. Valódi csak fűrészes vödörgyöl kapható az Osztrák-Magyar monarchia minden gyógyszerésztárában és droguerájában. Főraktár: Török József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12.

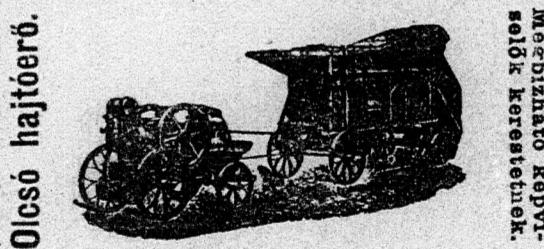
BENZINMOTOROK és BENZINLOKOMOBILOK
villamos gyújtással és ventilorkormányzattal ipari és gazdasági célokra, valamint villamos világításra.

GÁZMOTOROK legújabb és legerősebb szerűbb szerűekkel. Legmesszebb menő jótállások. — Előnyös feltételek. — Képes árjegyzékek, valamint részletes költségvetések kívánatra ingyen.
OSERS és BAUER
gáz- és benzinnmotorgyár és vasöntőde.
Vezérképviselőség és raktár:

DÉNES B., Budapest,
VI., Váci-körút 61/a.

Gazdák, Iparosok!!

Öcső hajtóró.
Cséplésre, ipartelepek, má mok, villamosberendezések szivattyúk stb. üzemeltetésére legjobb a
MAYER E. FIAI
50 év óta fennálló motorgépgyár malomépítészeti üzég Szombat helyen, (Magyarország).

Saját gyártmányu, felülmúlhatlan benzín-locomobiljaink és motoraink villámdelejes gyújtóval. Teljes biztonság tűz- és robbanás ellen. Bárhol csúriben, sziben felállítható. Könnyű kezelés. Sem fűtő, sem gépész nem szükséges.
Elvállal: mátmok berendezését. Saját gyártmányu henger- és koptatók, dara- és dörzselasztikók. Köles- és gyönyörű káza gépek, olajperek, kézi- és víznyomásra. Gazdasági gépek. Szives megkeresésre díjmentes felvilágosítást ad.
Számos elismerő okirat.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 18.

Faragó-féle Csüdsömör-kenőcs.

Biztos hatású szer, csüdsömör, hám és nyeregterés ellen.
Faragó-féle Versenyfluid.
Izom, izület-rándulás, valamint rokkantság esetében kitűnőnek bizonyult. 1258
Mindkét szer, több nagyobb uradalomnál, valamint kisebb gazdáknál kipróbálva; már több év óta igen jó eredményt használtak.

Kapható a feltaláló és készítőnél
FARAGÓ ODÓN
gyógyszerésznél

Tót-Komlós Békés-megye.
1 nagy tégely Csüdsömörkenőcs --- 2 korona.
1 kis " --- 1 " "
1 üveg Versenyfluid 3 deciliter --- 2 " "

Másolat. Tökéletes gyógyszerész ur!
Tisztelem és köszönetem nyilvánlása után értesitem Önt, hogy a küldött 5 tégely „Csüdsömör-kenőcs“ várákosomnak teljesen megfelelt.
Ennek kapcsán azt nemcsak csüdsömör, hanem hámterések ellen is, bármely uradalomnak melegen ajánlom.
Iharos-Berény, 1900. szept. 22-én.
Tisztelettel
Csicsmányi János nyug. cs. és kir. állatorvos Br. Jnkey István ur ménesmestere.

KIAKAR LENNI?

Mindazon ifjak, kik az előírt iskolákat nem végezték, előkészütségükre és foglalkozásukra való tekintet nélkül megszerezhetik az **egyéves önkéntesi jogot.** 3188
A ki már sor alatt állott, elkésett. Születési év köztendő.
Prospektust ingyen és bérmentve küld:

LICHTBLAU ALBERT

a katonai előkészítő tanf. igazgatója, Debreczenben.
Tanbizottság: eddel DRAUGENTZ JÁNOS ny. magy. kir. honvédezés és MAYER ADOLF ny. csász. és kir. őrnagy. — Főtitkár: a dm. vallás- és közoktatásügyi min. miniszterium megbízásából a tank. kir. főigazgató.

Szab. tejszállító kannák TÖLGYFABÓL.

A legolcsóbb, legtartósabb és legkényelmesebb szállításra és tejjgazdasági üzemhez
Marth és T^a
tejkannagyár 3361
Alsó-Lieszkő pr. Bellus, Trencsénm.

Pályázat titkári állásra.

A «Veszprémmegyei gazdasági egyesület», ugy is mint a vármegye mezőgazdasági bizottsága a titkári állásra pályázatot hirdet.

Évi fizetés 2400 korona.
A pályázatok a gazdasági egyesület elnökségéhez czimezve folyó évi április hó 28-ig nyújtandók be Veszprémbe. A titkári állásra csupán hazai gazdasági akadémiát vagy közép gazdasági tanintézetet végzett egyének pályázhatnak.

Veszprém, 1901. április 10.
A gazd. egyesület elnöksége.

Kizárólag elsőrendű
**magyar erdélyi faj
igás ökör
és növendék marha**

gazdag választékban kapható

LASZLÓ TESTVÉREK gazdaságában

Nagy-Iklódon posta- távirat- és vasútállomás
a Szamosvölgyén Kolozsvár közelében.

Gutkeled

Craig Millár—Galante (Buccaneer ut.) után 1899.
évben született pej jegytelen (kis csillagos)

angol telivér mén eladó.

A mén 7 éven át az Ozorai ménésben mint
törzsmén **kiváló eredménnyel működött.**
(Ménscikó átvételi egyezség áll fenn a nagymélt.
m. kir. földművelésügyi miniszteriummal. Ára
5000 korona.

3788

Ménés intézőség Tolna-Ozora.

27630. II/2. a.

Hirdetmény.

A bábolnai ménésbirtokon eladó **56 drb
egy éves**

rambouillet tenyészkos.

Előjegyzéseket már most elfogad és felvilá-
gosítással szolgál a m. kir. ménésbirtok igazgató-
sága Bábolnán (posta-, távirat- és telefon-állomás.)
Budapest, 1901. április hó 9-én.

3775

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Eladó szőlővessző.

Michl István immunis homok és ojtványtelepei központi
kezelőségénél Tata-Tóvároson a következő szokványoszerű
sima vesszők adatnak el:

Darab	Szőlőfajta	frt	Darab	Szőlőfajta	frt
8000	Fehér denka	4.-	12000	Chass. blanc croquant	ezre 5.-
60000	Ezerjő	ezre 3.50	5000	Fonteneblau	ezre 10.-
100000	Mézes	ezre 3.50	6000	Vibert	ezre 10.-
40000	Mustos fehér	ezre 4.-	3000	Tokay Angevine	ezre 12.-
80000	Olasz rizling	ezre 3.50	20000	rouge croquant	ezre 6.-
10000	Rakk vagy Járdovány	ezre 3.50	8000	Musc. Alexander	ezre 8.-
5000	Sauvignon blanc	ezre 4.50	8000	croquant	ezre 12.-
30000	Zöld sylváni	ezre 3.50	7000	Dr. Rob Hogg	ezre 15.-
5000	Veltelini piros	ezre 4.-	11000	Lunel	ezre 9.-
2000	Carbenet franc	ezre 3.-	3000	Frontignon rouge	ezre 15.-
50000	Kadarka	ezre 3.-	7000	Ferdinand Lesseps	ezre 12.-
30000	Merlott	ezre 3.50	6000	Genuai	ezre 15.-
20000	Nagy burgundi	ezre 4.-	40000	Pasalutti	ezre 7.-
60000	Oportó	ezre 5.-	5000	Rosa m. di Vacca	ezre 12.-

Ezenkívül van még sok más egyéb esemege fajtából is kisebb készlet.
Megrendelések csak május hó 1-éig fogadtatnak el.

CELLERIN HENRIK WIEN, VI Matzleinsdorferstrasse 3.

Cs. és kir. kizáró-
lagosan szabadalmazott
eredeti gumikötés

VIZSZIVATTYU-GÉPEK

cs. és kir.
osztrák és magyar kir.
szabadalom.

Teljes vizellátás és vízvezetési munkák készítése.

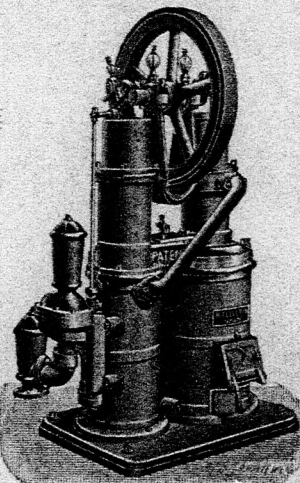
Előnyei:

Engedély nem
szükséges.

Mindenütt felállítható.

Tüzelés mint bármely
közönséges kályhánál.

Vezetéséhez és
kezeléséhez nem kel-
tanult gépész. Bárk.
is kezelheti.

Alkalmazás:

Legolcsóbb, legkényelmesebb és legcélszerűbb vizellátás
kertek, villák, majorkák, téglagyárak, vasúti vízállomások, fürdők részére, földök öntözésére
és lecsapolására, hányavizek kiszívására, pincék, kútnyak részére stb.
Használható majdnem minden célra, hol óránként kb. 35,000 liter víz szükséges.

***** Üzem költség 10 óránként 1-3 korona. *****
Prospektusok ingyen és bérmentve.

Fenti vizszivattyú gépekből az osztrák-magyar monarchiában körülbelül 400 db van üzem-
ben, melyekről elsőrendű referenciák rendelkezésre állanak.

Előnyei:

Rendkívül egyszerű
szerkezet és szolid
kivitel.

Nincsenek szelepei, rugói,
emelői, excenterei sem
más érzékeny részei.

A tüzelő, illetve működ-
tető anyag

kőszén, koaksz,
faszén, kukoricza-
csutka stb.

Lapunk bekötési táblája

2 kor. 72 fill. (portómentesen)
kapható kladóhivatalunkban.

Olcsó kerítések! **Olcsó kerítések!**

HAIDEKKER SÁNDOR sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára

BUDAPESTEN, VIII. ker., Üllői-ut 48. szám.

Gyárt és szállít: szabadalmazott Hungária-fonatokat, gép- és kézi sodronyfonatokat, tüskés sodronyt, pánt-huzalt: erdők, vadaskertek, baromfiudvarok, gazdasági feltek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. beke-
léseire olcsó árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, valamint oszlopos és erős kiviteli kapukat és ajtókat
vaskeretes sodronyfonat és korvasztott vasból; ugyancsak díszes virággy- és gyepkerítéseket és fenyő-koravakat.
Továbbá fűd- és kavicsrostákat; szőlőbogyó-rostákat, magtárlakrostélyokat; ökr-szájkosarakat,
szikrafogókat; gabonaválasztó-hengereket, valamint régi vasúthengereknek sodronyköpenyvel való elátását.
Rostaszöveteket és fonatokat szelőlőrostákba.

Arjegyzzék és költségvetés ingyen. — Jutányos és pontos kiszolgálás.

Legjobb, legegyszerűbb lógereblye
kiválóan alkalmas, széna, lóhere és gabona részére
22-36 acélfoggal, 2 1/2-2 1/2 mt. nyomtávolsággal.

Szénaforgató,
egészen acézből és vas-
ból, igen könnyű járásu.
Aratógép-kés
köszörülők
legújabb szerkezetű. Ajánl mint különlegességet a
legolcsóbb árakon

JULIUS CAROW gazd. gépgyára
PRAG-BUBNA.
Katalogus, prospektus ingyen bérmentve.

PROPPER SAMU
mezőgazdasági gépraktára
Budapest, V. ker., Váci-körút 52. szám.
Ajánlja mérsékelt árakon a jelen idényre

SACK RUDOLF elismert kitűnő gyártmányait

Aczélekeit,
Vasboronait;
Sack-
okéro sze-
relhető
könnyű
és szilárd
több-
soros
szőlőmivelő
grubbereit,
sorvetőg-
peit,
répakapalót,
fogatos
eszközeit.

Ez alkalommal különösen felhívja a t. gazdaközönség b. figyelmét az általa
képviselt

DEERING-féle a világ legnagyobb amerikai aratógép gyáranak
hírveves
fűkaszalógépeire, marokrákó és kéveköto aratógépeire,
valamint egészen **SZENAGYUJTÓ** és szénaforgató gépeire, mely gépeket tel-
acézből készült és jóállás mellett szállítja jutányos árakon.
Bizonyítványok fenti gépekről, kimerítő árjegyzékek és készséges felvilágosítások

Eladó szőlővesszők.
A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület szőlőtelepén
fajtszta amerikai és európai sima és gyökeres szőlővesszők
kaphatók.
Ugyanott 3 éves gyümölcsfajtványok darabonként 30 fillérért
adatok el.
Bővebb felvilágosítással szolgál az Egyesület titkári hiva-
tala, Miskolc (Vármegyeház). 3749

Gazdák és kertészek figyelmébe!
Szab. önműködő kézi szőlőmoly-permetező, angol
kerti fecskendők (Hydronette), kazal fecskendők;
továbbá szőlőpermetezők, kénporfúvók, szénkenévezők stb. gyárt-
mányait ajánlja

KIRÁLY ALAJOS szőlőgazdasági
gépgyára
Budapest, VI., Szabolcs-utca 4. sz.
Szőlőpermetező darabja 7 frt és feljebb.
..... Képes árjegyzék ingyen.

Tenyészbika-eladás.
A tolnai uradalomban állandóan több kiváló szép
és erősen kifejlesztett **Simmenthal**, elsőrendű kitüntetéssel
díjazott anyagából származó 1 1/2-2 éves

telivér-bika

van eladó.
Az állatok gümökörmentesek és jogában áll minden vevőnek
az átvétel előtt saját költségén oltási próbát is eszközölni.
Közelebbi felvilágosítással készségesen szolgál

Báró DRASCHE RICHÁRD gazd. igazgatósága
Tolnán. 3744
(Utánnomást nem díjazunk.)

AVENARIUS
CARBOLINEUM
(SZABADALOM)
25 év óta a leghatásosabb fatelítőszer.
AVENARIUS R., CARBOLINEUMGYÁRA
AMSTETTEN-ben. 3497

AJÁNLÓK:

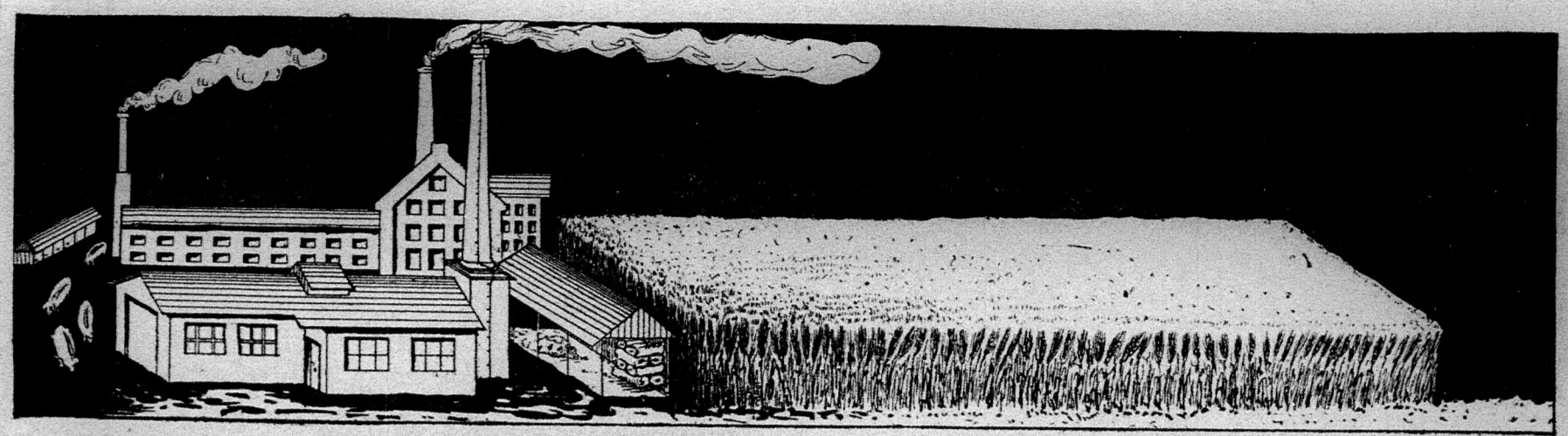
**Lucernát, lóherét, répa-
magot, fűmagvakat**
minden ezéla és minden egyéb
Vetőmagot
a legjutányosabb áron és szavatolt jó mi-
nőségben.

GÉPOLAJAT,
u. m. valódi tiszta olivaját, elsőrendű
savtalanított repceolaját, stb.
disznósirt, szalonnát és szalonnáról lerázott sót.
Fertőtlenítő szereket,
u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb.
rézgálicz karbololeumot, keserűsót csudasót stb.

Kocsikenőcsöt, Petroleumot,
Zsákokat, takaró- és szekérponyvákat, kát-
rányfestékeket, fedőlakot,
MŰTRÁGYÁT
Olasz szaponáriát tiszta vastag gyöke-
rekből őrölve.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok lóherét, lucernát és egyéb magvakat és kérek min-
taxott szilves ajándékokat.

KRAMER LIPÓT, BUDAPESTEN,
V. ker., Akadémia-utca 10. sz. Telefon.
Sürgőnyozim: „CERES” Budapest. Telefon.
Arjegyzzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálunk.

Dus terméstebbletek létrehozatalára

továbbá

gyengén áttelelt őszi vetések feljavítására gyors, olcsó és biztos hatással

ajánljuk a tavaszi trágyázási idény alkalmából

főleg takarmányvetések, burgonya, répa és tengeri alá

száritott kőbányai hizottsertés-trágyánkat,

mely bámulatos gyors és biztos hatása által feltűnő elterjedésre tett szert.

Csak előjegyzések sorrendjében szállíthatunk, miért is megrendelések tavaszi szállításra mielőbb beküldendők!

BUDAPEST-KŐBÁNYAI TRÁGYASZÁRÍTÓ-GYÁR

**Bosányi, Schietrumpf és Társa
Budapest, V., Bálvány-utca 2.**

Černovsky & Co.

mezőgazdasági gépgyára

BÖMISCH BROD bei PRAG.

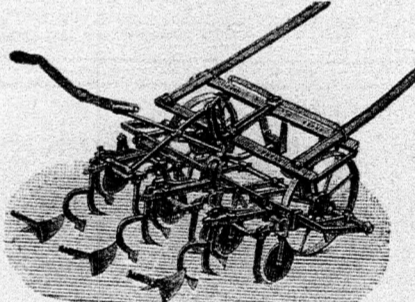
Ausztria-Magyarország legnagyobb talajmivelési gépek gyára.

Ajánlja általánosan jónak elismert és bevált gazdasági gépein és eszközein kívül a tavaszi idényre a következőket:

1. **Répa kapa**, egy soros, „Černovsky szabadalma” eddig több mint 30,000 db használatban, valamennyi répatermelő országban.

2. Ugyanaz kombinálva **három soros répa művelőgépre**, minden vetőgépre alkalmazható és minden talajra alkalmas, emellett nagy emberi erő megtakarítás.

3311

3. **Kukoricza kultivátor**, igen könnyen alkalmazható burgonya, szőlő és komló kertekben.

4. **Chilislétrom** szóró, 2, 4, 5 és 6-soros.

5. **Legújabb kilencsoros kultivátor**, Mod. 1900., egészen kovácsolt vasból és acézből, a tavaszi vetésnél pótolhatatlan és nélkülözhetetlen.

Magyarországi vezérképviselő: **Neubauer Sándor, Győr.**

MELOCCO PÉTER

BUDAPEST.

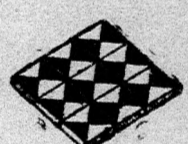
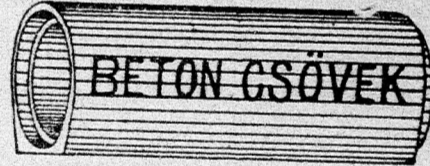
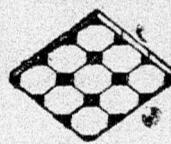
márvány-mozaiklap, cement-műkő, cementárugyár.

..... betonépítkezési vállalat

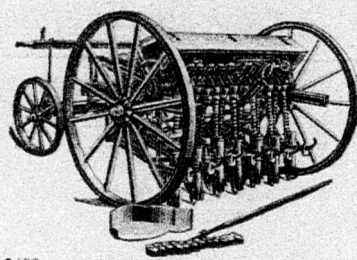
Központ: Budapest, VI., Dévai-utca 21. szám.

Csatornázások, vízlecsapolási és szárazzati eli munkálatok.
Hidak és zsilipek építése betonból.
Állóberendezések, jásiak, burkolatok komprimált portland cement-betonból.
Műkögyártás, lábazatok, szökőkutak, vízmedencék Betonjárdák.
„CONCERT” bordás, vasbeton födém-szerkezet.

Márványmozaiklap, cementlap, kerámilap burkolatok.
Mozaik és terrazzo-munkák.
Csömösölt portlandcement betoncsövek gyártása csatornák és át ereszekre.
RADITZ és MONIER szerkezetű építkezések.
Szabad, téglafonat, valamint üregezett cemen' válaszfalak.

Fióktelepek: Győr, Debreczen és Temesvár.

A legjobb VETŐGÉP

a MAYFARTH & Co. újonnan szerkesztett
„**AGRICOLA**”
(6 erőtűs kerek rendszer)

mindenféle mag és különböző vetőmennyiség részére, a kerek kiserelése nélkül, hogy és lapályos vidékre. Könnyű járás, legnagyobb tartósság, igen olcsó ár.

Arató-gépek.

fű-, here- és gabona részére.

3496

**Széna-forgatók
Széna-gyűjtők**

lóerőre.

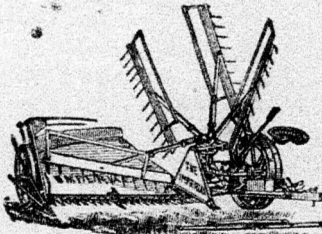
Széna- és szalmaaprítók kézi erőre, kukoriczamorzsológó cséplőgépek, járgányok, tisztító-malmok, trieurók, ekék, hengerek, boronákat gyártanak és szállítanak mint különlegességeket, jóállás mellett, a legújabb, legkiválóbb és legjobb szerkezettel

MAYFARTH PH. és Társa.

cs. kir. kizárólagosan szabad. gazdasági gépek gyára,
Alapítva 1871. WIEN, II/1 Taborstrasse 71. 750munkás.

Kitüntette 150 arany-, ezüst- és bronzéremmel.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselők és viszontelárúsítók felvételnek.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.

Alapítványok és tiszletrészekben: 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányában részesülnek.

Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

1898

az igazgatóság.

A magyar kir. államvasutak gépgyárá-
nak lokomobil-csoplógép és „Millennium”
aratógép gyártmányai a párisi nemzet-
közi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a
GRAND PRIX-t nyerték.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcséplő készleteit, szalmakazalozóit,
„Millennium”
legújabb szerkezetű

fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköttő aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lóerejű **gőzcséplőkész-
leteit, Sack-rendszerű, aczélöntésű ekéfevel ellátott ekéit** és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Birtokeladási hirdetés.

Az esztergomi főkáptalan gondnoksága alatti pesti központi pap-
nevelde tulajdonát képező, alább részletezett birtokrészek az azokkal
kapcsolatos kegyuri jogok és terhekkel együtt

f. év május hó 29-én, d. e. 10 órakor

Esztergomban, a káptalan házban levő főtiszti hivatalban, zárt aján-
latokkal összekötött nyilvános árverésen, örök áron eladásra bocsáttnak.

A zárt ajánlatok az esztergomi főkáptalan czime alatt, Esztergomba
küldendők, esetleg az árverés megkezdése előtt, az árverést vezetőnek adandók
át. Az óvadék 16000 korona, mely összeg készpénzben vagy óvadékképes
értékpapirokban vagy takarékpénztári könyvben, az uradalmi főpénztárnál
Esztergomban, előre letétbe helyezendő.

Az eladásra kerülő birtokok a következők:

1. A nyitrai megyei Nyitra-Nádas (Nedasóc) község határában fekvő
452³⁴⁰ kat. hold, melyben 338^{1/10} kat. hold erdő-terület. Vasuti állomása:
Ny.-Zsámbokrét.

2. A trencsénmegyei Latkócz község határában fekvő 60⁴⁵⁰ kat.
hold, melyben 56 kat. hold erdő-terület. Megközelíthető Nyitra-Nádasról.

3. A bars megyei Kis-Keresnye község határában fekvő 43¹⁵⁹¹ kat. hold.
4. Ugyanazon megyei Nagy-Keresnye község határában fekvő 514⁶¹⁴
kat. hold, melyben 414¹⁰³³ kat. hold erdő-terület. Vasuti állomás: Simony.

A birtokok megtekintésénél a Nyitra-Nádason lakó urad. alerdész a szük-
séges felvilágosításokkal szolgál. A főtiszti hivatalban betekintethők.

Az árverési feltételek Esztergomban, a főtiszti hivatalban betekintethők.
Esztergom, 1901. április hó 15-én.

Az esztergomi főkáptalani és papneveldei uradalmak
főtiszti hivatala.

(Utányomás nem díjaztatik.)

3783

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és
iparczélókra.
Legjobb gummi- és kender tömlők.
Mindenféle csövek.

Árjegyzékek
ingyen és bérmentve.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tűzőes, száma-
dos és hőmérők fából és vasból, kereskedelmi,
közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra.
Embermérők, mérők házi használatra, baromtermé-
gek. Commandit-társaság szivattyú- és mérleggyártóira.

W. GARVENS, Wien, L. Wallisgasse 14. m.
Schwarzenbergstrasse 6.

Rendkívüli ajánlat!

Somogy megye és Baranyamegye szé-
lén vasútállomás mellett egy

**500 m. holdas
nemesi birtok.**

buzatermelő földdel, lakház kerttel és
gazdasági épületekkel 80000 frtért el-
adó. Vevő a vételárból egyelőre csak
25000 frtot tartozik lefizetni, a hátralé-
kot a rajta lévő teherrel és részletfize-
téssel törlesztheti. Komoly vevőknek
közelebbit

Österreicher Bernátnál,
Nagy-Kanizsán. 3714/b

150-200 ezer korona tőkével

rendelkező intelligens, gyakorlott gazda egy
nagyobb gazdaságban mint társ résztvenne,
esetleg azt önállóan is bérbe venné.

Ajánlatok Goldberger A. V. hirdetésű hirdetés Budapest, IV.,
Váci-utca 20. „Gazda” jegy alatt küldendők.

Magyar kir. államvasutak.
Üzletvezetőség Miskolcz.
9012. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Miskolcz állomásán
a vendéglői üzletre 1901. évi október hó 1-től számi-
tandó 3 évi időtartamra nyilvános pályázat hirdetik.

A vendéglőt bérbe venni óhajtok felhivatnak,
hogy szabályszerűen bélyegzett, valamint kellő bizo-
nyítványokkal felszerelt ajánlatukat folyó évi május hó
9-én déli 12 óráig, a m. kir. államvasutak miskolci
üzletvezetőség titkári hivatalához e czim alatt Ajánlat
a miskolci pályavendéglő bérletére 9012/1901. szám-
hoz lepecsételt borítékban tértívennyel nyujtsák be.

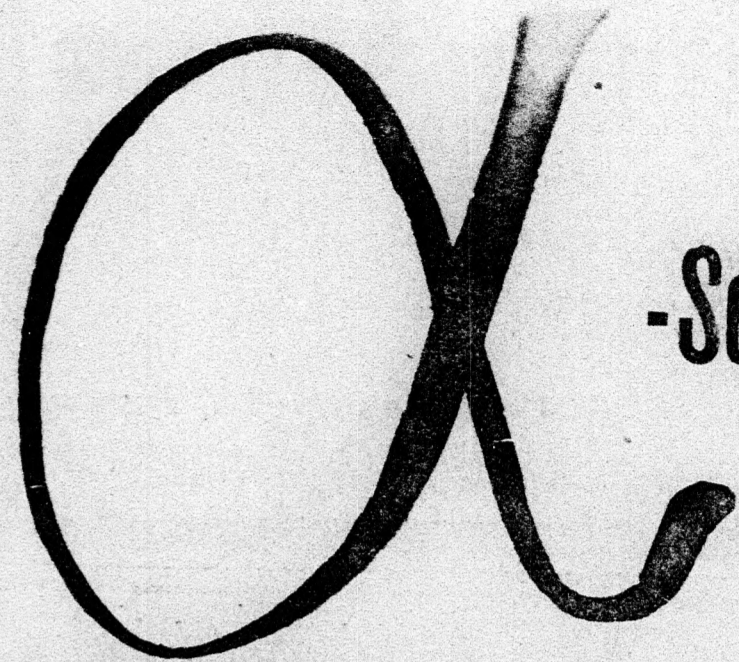
Az ajánlattevő köteles a miskolci üzletvezetőség
gyűjtőpénztáránál f. évi május hó 8-án déli 12 óráig
bánapénzképen 1500 (egyezeröttszáz) koronát készpénz-
ben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban le-
tétbe helyezni, vagy oda posta útján külön borítékban
beküldeni, mivel különben az ajánlat figyelembe vétetni
nem fog. Takarékpénztári könyvek bánapénzül nem
fogadtnak el. A bánapénzről nyert letéti jegy az aján-
lathoz nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a
miskolci üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osz-
tályában (II. emelet 43/a. ajtószám) a hivatalos órák
(d. e. 8-2-ig) tartama alatt megtekinthetők, miert is az
ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik
s arokat magukra nézve egész terjedelmükben kötele-
zőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő ajánlatok figyelembe vétetni
nem fograk.

A magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezető-
sége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők
közül tekintet nélkül az ajánlati bérösszegre, szabadon
választhasson.

Miskolcz, 1901. április hó 10-én.
Az üzletvezetőség.
Utányomás nem díjaztatik.

Mindenemű tejjgazdasági eszközök
és gépet szállít, tejjgazdasági telepeket
és tejjszövetkezeteket rendez be az

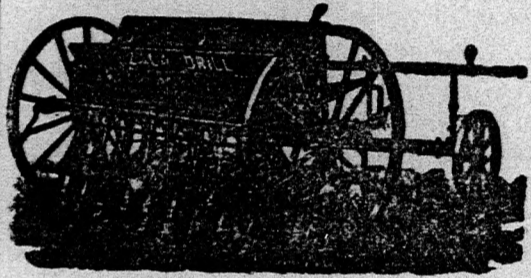
-Separator Részvény-Társaság

ezelőtt Pfanhauser A.

Budapest, V., Báthory-utca 4. szám.

Előzetes
1897. Ebből nemzetközi vetőgépversenyt első díj: **arany érem.**
Lévi nemzetközi vetőgépversenyt első díj: **nagy ezüst arany érem.**
1898. Bódmonvásárhelyi vetőgépversenyt első díj: **arany érem.**
Marosvásárhelyi vetőgépversenyt első díj: **arany érem.**
1899. Szegedi kiállítás első díj: **legnagyobb elismerés.**

WEISER J. C. gazdasági gépgyára

NAGYKANIZSÁN.

Ajánlja:
Magyarország
legjobb és
legjobb 7503

vetőgépet,

szabad kiváltható kapu-
csuklókval ellátott

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL

szervetgépet, továbbá szabad „Perfecta” olasz és igen jó, könnyű vetőgépet,
legjobb munkaszerű székelt, beronált, járgányalt, székelt,
restált és mindenféle gazdasági gépet.

„Planet Jr.” rsz. kézi-toló répakapa és töltőgép, a 10 frt.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztár

Központi osztály: V. ker., Dorottya-utca 4.
Budai osztály: II. ker., Fő-utca 2. szám.

Józsefvárosi osztály: VIII. ker., Kerepesi-ut 11.
Térvárosi osztály: VI. ker., Andrássy-ut 2.
(Fonciére-palota).

Befizetett alaptőke:

9.000.000 kor., néve szóló 15.000 db 600 kor. névért. részvényre felosztva.

Tartaléktőkék:

Rendes tartalékalap	11.077.818.36	korona.
Külön	550.000.47	”
Rendkívül	400.000.—	”

Összesen: 12.027.818.83 korona.

Kölcsönök ad telekkönyvvezett fővárosi ingatlanokra és vidéki földbirtokokra
készpénzben és záloglevelekben a becsérték 50 százalékáig.
A jelzálogkölcsön iránti kérvényekhez, — melyeknek mintázatai a takarékpénztárnál
díjmentesen átvethetők — következő okiratok mellékelendők:

Földbirtokoknál:

- legjobb keletű hitelesített teljes telekkönyvi kivonat;
- a hitelesített kataszteri birtokiv;
- az adókönyv vagy adóhivatali bizonyítvány a fizetett adóról;
- esetleg az ármentesítési költségek kimutatása;
- az épületekre vonatkozó tűzbiztosítási kötvény;
- az u. n. azonossági bizonyítvány, vagyis községi bizonyítvány az iránt, hogy a kataszteri birtokivben felvett birtok mely hiteljegyzőkönyvben van felvéve.

Kivánatos, hogy esetleg meglévő bírói becslések, adás-vételi vagy bérszerződésnek mellékellessenek.
Készpénzkölcsönök rendszerint hat havi kölcsönös felmondás a kamatoknak negyedévenként előlegesen leendő fizetésének kikötése mellett adhatók. A kamatláb a takarékpénztár és a kölcsönkérő közti megállapodás tárgyát képezi.
A takarékpénztárnak 4 és fél százalékos záloglevelekben adott kölcsönök után tőkétörlesztés és kamat fejében 45 éven át évenként 5 és fél százalék fizetendő fél évi előleges részletekben.

A záloglevelek kölcsönösen megállapított áron vétetnek vissza.

Az intézeti záloglevelek a tőzsdei napi árfolyamon a takarékpénztár mind a négy osztályának pénztáránál kaphatók.

Uradalmak, gazdaságok, földbirtokosok, szesz-
gyárak stb. részére

Bessemer-Festék (védjegy üllő)

kitünő szolgálatokat tesz.

Feltétlenül hathatós máz rozsdá ellen, mindennemű vas-
szerkezetek, vas- és hullambádogtetők, tartók, istálló-
vasgerendák, kerítések, vaskapuk, vasablakok, gépek,
lokomobilok stb. részére.

Mint famázolat is kitünő konzerváló szer.

Tartósabb, szaporább és a légköri s vegyi behatásoknak
sokkal jobban ellenáll mint minium és olajfesték.

Ajánlattal és prospectussal szívesen szolgálnak az egyedüli
gyárosok

Festékgyárak: **Lutz Ede és Társa, Pozsony.**

Lóárverés.

Tótmegyeren méltóságos gróf Károlyi Lajos
ur ménéséből

folyó évi május hó 4-én délelőtt 10 órakor
kezdődő árverésen a következő lovak kerülnek
eladásra:

- 1 drb 4 éves angol telivér kanca
- 2 " 5 " " félvér "
- 26 " 4 " " " kanca és herélt
- 1 " 6 " " " " hátí és herélt

Netherawon, Bögöncz, Prince-Fridrich, Millerjung,
Balzsam, angol telivér ménék ivadécai.

- 3 drb 4 éves amerikai félvér ügető mén
- 6 " 4 " " " " kanca és herélt
- Monnt-Morris, Happy-Promis, Remsen, amerikai
ügető ménék ivadécai.

- 1 drb 9 éves pinzgau mé
- 6 " 4 " " eredeti pinzgau mé és kanca.

Továbbá 16 drb mustra kanca és herélt igaz
ló. Előzetes bejelentés esetén a tótmegyeri állomáson
fogatokról gondoskodva lesz.

3790

Jószágfelügyelőség.

Szeghalmi előljáróság.

Hirdetmény.

Szeghalom község mint erkölcsi testület

tagosított birtoka

Kis-Fás mellett a k.-ladányi határnál a folyó évi április hó 24-ikén d. e. 9 órakor Szeghalom község közházánál megtartandó nyilvános árverésen a vadászati joggal együtt

10 évre haszonbérbe

fog adatni.

A birtok mintegy 570 katasztrális hold, nagyobb részben kaszálló és legelő és a Sebeskörös hullámtérben fekszik; — 100 hold kaszálló 1200 □-ölével számítva házi kezelésre fenntartatik; — az árverés alkalmával pontosan meg lesz állapítva, hogy a bérbeadandó terület hány hold; — a kikiáltási ár kis holdanként 1200 □-ölével számítva 16 korona.

Egyéb feltételek az árveréskor, esetleg előbb is az előljáróságnál megtudhatók.

Szeghalom, 1901. április 16.

Korács Gyula jegyző. **Erdői József** bíró.

3791

Kalmár Vilmos

Budapest,
VI. kerület, Teréz-körut 3. száma.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezérképviseelője ajánl:

Thomasfoszfátlisztot (Thomassalak),
„Martellin“ dohánytrágyát, Kalnitot.

— A műtrágyák beltartalmáért szavatolok. —

Legujabb szerkezetű kitűnő trágyaszóró gépek a legolcsóbb áron.

— Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. —

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEEN
CS. ÉS KIR. KIZARÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MU-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A REMONTOIR
INGAÓRAKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPÉNZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Hirdetmény.

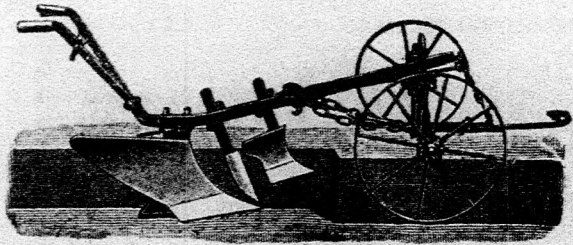
Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magyar Királyi Szabadalmazott Osztályorsjáték (VIII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Királyi Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magyar Királyi Szab. Osztályorsjáték Sorsolási Terve.

Első osztály. Betét 12 korona.		Második osztály. Betét 20 korona.		Harmadik osztály. Betét 32 korona.		Hatodik osztály. Betét 24 korona.	
Huzás: 1901. május 22. és 23.		Huzás: 1901. jun. 19. és 20.		Huzás: 1901. jul. 16., 17., és 18.		Huzás: 1901. szeptember 25-től október 22-ig.	
1	nyeremény a 60000	1	nyeremény a 70000	1	nyeremény a 80000	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy Millió)	
1	20000	1	25000	1	30000		
1	10000	1	10000	1	20000		
1	5000	1	5000	1	15000		
3	2000	3	3000	3	10000		
5	1000	5	2000	5	5000		
8	500	8	1000	8	2000		
30	300	20	500	10	1000		
50	100	60	300	70	500		
2900	40	3900	80	4900	130		
3000	nyerem. kor. 240000	4000	nyerem. kor. 477000	5000	nyerem. kor. 898000	1 jutalom korona 600000 600000 1 nyeremény a 400000 400000 1 " " 200000 200000 1 " " 100000 100000 1 " " 60000 60000 1 " " 40000 40000 2 " " 30000 60000 3 " " 20000 60000 20 " " 10000 200000 50 " " 5000 250000 400 " " 2000 800000 720 " " 1000 720000 1000 " " 500 500000 27800 " " 200 5560000 30000 nyeremény és jutalom korona 9550000	
Negyedik osztály. Betét 40 korona.		Ötödik osztály. Betét 32 korona.					
Huzás: 1901. augusztus 13. és 14.		Huzás: 1901. február 4. és 5.					
1	nyeremény a 90000	1	nyeremény a 100000				
1	30000	1	30000				
1	20000	1	20000				
1	15000	1	15000				
3	10000	3	10000				
5	5000	5	5000				
8	2000	8	2000				
10	1000	10	1000				
70	500	70	500				
3900	170	3900	200				
4000	nyeremény korona 984000	4000	nyeremény korona 1061000				

Az I. osztály huzása 1901. évi május hó 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV. Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szabad. Osztályorsjáték valamennyi árusítónál kaphatók. Budapest, 1900. évi október hó 14-én.

Magy. Kir. Szab. Osztályorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

Egyetemes és mélyművelő-ekék

acél gerendelyvel, állítható szarvakal, pánczélemezekkel, aczélföntvényeketesttel.

Többvasu ekék, Finom-, szántó-, csukló- és rétboronák,

Háromtagu- és egytagu hengerek,

Szab. egyetemes-sorvetőgépek, Umrath és Társa Budapest,

V. Váci-körut 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig — Ipari mozgonyok 100 lóerőig.

Páris: Grand Prix.

Óvári répamag

kizárólag itt kapható. 1900-ban 30 mm.-űt, 1901. szintén 30 mm.-űt szállítottunk a kisgazdákból álló magyaróvári szarvasmarha tenyésztő egyesületnek.

Oberndorfi répa

ma még a legelterjedtebb.

Lóheremag

a budapesti magvizsgáló állomás ólomzára alatt.

Prairie királyné

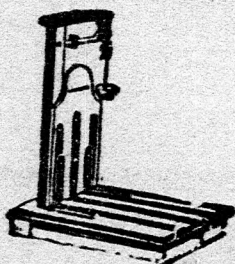
és Székely tengeri.

Székelykines burgonya, diófák, sorfák, esemetékek.

Pekingi gácesérok, tojások még kaphatók:

Teleki Arvéd

drassói uradalomban, u. p., t. és v. áll.: **Koncza,**

Fairbanks Mérleg és gépgyár-részvénytársaság.

Városi iroda és raktár Budapest, Andrássy-ut 14

Szénavétel.

A kisbörzsöki gazdaság részére nagyobb mennyiségű I osztályú szénát vagy zabó bükkszőny megvételre keresetlik. Ajánlatok Szávósd Emil, Kis Hőcsök, u. p. Káloz címre keretnek v. a. Sárbozárd. 3763

Magyar kincs

eredeti burgonya kapható létesítjénél, Agnelli József plébánosnál, Csákvia: Sasvár, Nyitra megye, ára métermérésenkint 12 korona ab. itt legközelebbi vasúti állomás. Itt kaphatók a gyógy- és műszaki évelő növények palántái, különösen Agnelli-féle borsos mezei nemesített növényből. Az ára 50 korona ezer darabért (per 100 darab 19 kor.) ab. 111. 3558

Tejgazdasági

Zsebnaptár

II. évfolyam. Szerkeszti és kiadja **Jeszenszky Pál** az O. M. G. E. titkárja.

Ára: O. M. G. E. tagoknak, a Gazdasági Országos Egyesület, valamint a Tejtermelők Egyesülete tagjainak ajánlott küldéssel **3 kor. 30 fill.**

Bolti ára 4 korona. Tejgazdasággal foglalkozóknak nékülözhetetlen.

Megrendelhető a kiadóhivatalban, Bpest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Tökmag

a szürke indiai Mamuth és vörös Chinai kereszteléséből származó óriás 18k kiválóan oltartható és bőtermőségre rendkívül. Magjából kapható: Tarnai Bertalannál Apostag, Pestmegye. Kiloja 2 korona. 3642

Gazdák

s gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett

pyroleum

50%-al olcsóbb mint bármely más világító anyag. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospektus ingyen és bérmentve.

Burián Vilmos veje, Budapest, IX., Soroksári-u. 10.

számos olajmértő levél nálam is betekinthető.

Haldek

magnagykereskedésében

Budapest, Károly-körut 9. sz.

még kaphatók a következő

takarmány-répamag-fajok:

eredeti északnémet **Eckendorfi**

olajbogyó-

alaku,

palacsalaku

buczkok,

eredeti francia

takarmány-

ezukorrépa.

Gazdák figyelmébe!

Ülőlagos díjazás mellett közvevők minden előleg nélkül nagyra olcsó és magas összegű **Jelzálogtörlesztéses kölcsönöket,**

valamint előnyös előleget szerzők függő termésre és raktáron levő gabonára. Sovány és kővér sertéseket- valamint egyéb jószág eladását is olvállalom, akár otthon akár a ferencvárosi oonsumvásárban kívánják értékesíteni.

Mindenféle gabona, magvak szén, szalma, valamint minden egyéb gazdasági terményeket is legjobban értékesítünk. Közvetlen birtokok vételét és eladását, valamint bérleteket is **Olcsó szalonnával és zsírral egész éven át szolgálhatok.**

Bauer B. Gyula

Budapesten, VIII., Kerepesi-ut 73. szám. Minden felvilágosítás díjtalanul adatik.

Mindenemű

Zsákok és Ponyvák

kitűnő minőségben, a legolcsóbb gyári áron kaphatók, a FISCHER-féle zsák- és ponyva-gyárban, Budapest, Nagykorona-utca 18. sz. Minták kívánatra ingyen bérmentve küldetnek. Alapított 1882.

Eladó

egy majdnem új, 1000 kg. mérő-képes égu, Fairbanks-féle marhamérleg, egy Kühne-féle löherre kidő-zsölő és tisztító, egy Kühne-féle szele-ő-űszőr rosta. Cím: a kiadóban. 3781

Egy

8 lóerős gőzmozdító géphez készült kazalozó-celvtartó, mely e y napig s m volt használva (Marshall féle gyártmány) eladó. Ért. kezehteni a tulajdonosokkal. Ta.-Dad in, Klein és Malsels. 3782

Birtok eladás.

Budapesttől 1 óra tivolásra fekvő fehérmegyei 630 m. holdas prima birtok, igen szép utakkal eladó. Jelenleg — az urak szőlő és gyümölcsös kivételével — bérbeadva, holdankint 28 korona jövedelemmel. Cím: a kiadóhivatalban. 3784

99% tiszta,

96% csiraképes

lóherét

még szállít

a drassói uradalom

u. p. **Koncza.**

Akáczfák

egyvések, gyökérsűk, ezre 4 koronáért nagy mennyiségben kapható Szabó Lajos falkolójában, Apostag. 3788

A magyar

kir. Államvasutak Budapest-Bucsei vonalán Győr Szilván állomásól 3 kilométernyire egy circa 250 hold területű nagy, szép gyümölcsös-sel, több holdnyi új termő-zövel, szükségessé épületekkel ellátott birtok, tejgazdaságra is alkalmas tulajdonságok miatt miatt szabad kézből eladó. Felvilágosítást ad dr. Kaposy Lucian tanár, Pápan; vagy szíveségből Blasko László földbírtokos, Győr-Szent-Iványon. 3782

ELADUNK

kölcsön adunk új és egyszer használt vashatás

TAKARÓ

PONYVÁKAT, mindenféle nagyságban, új és használt mindenemű **TERMÉNY**

ZSÁKOT

repczeponyvákat a legutányosabb áron, illetve kölcsönöndjakkal mellett

KOHN és STEIN

zsák és ponyva gyári raktár BUDAPEST, V. Béla-u. 5.

Gazdáknak fontos!

Hreblay Emil

állattenyésztési m. k. felügyelő

Gödöllő.

Munkái:

Baromfi hizlalás 1 kor. 50 fillér.

Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 kor. Tyúktenyésztés 2 korona. Lúd- és kacsa tenyésztés 2 korona.

Pulyka tenyésztés 2 kor. Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről 1 korona 60 fillér.

Megrendelhető a szerzőnél, leg-egyszerűbben a pénz előleges be-küldése mellett.

Hansen Chr.-féle

kitűnő

sajtojtó

ojtó por, ojtó tábla, vaj-festékek, sajtfestékek, sajtfejlesztők állandóan kaphatók

PICH BERTÁ-nál

Kön. Weinberg, Prága mellett, Karlstrasse 8. Böhmen

Magburgonya eladó.

Prof. Woltmann. Héja vastag, rózsaszínű, virágja viola, hús fehér, szára barnás, világos zöld, dur lombzattal, gumója közepes, gömbölyű. Ára métermérésenként 6 kor. Prof. Orth. Héja fehér, hús fehér, gumója nagy, tojásdad alakú, vésznek jól ellenálló. Ára mm-ként 6 kor. Spárga. Héja sima fehér, hús sárga, alakja tojásdad. Ritka tartós faj. Ára mm-ként 7 kor. Janno. Héja sárgás, hús hófehér, alakja gömbölyű. Rendkívül finom étkezési faj. Tartós és bőtermő. Ára mm-ként 5 kor. Kapható Felső-Köröskényben, (Nyitra mellett) Mérey-gazdaszat. 3690

Minden fajta

erdei csemetéket

erdők és sövények alakításához, szép és olcsó: **fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, vörös fenyő,** vörös és fehér égerfa, akácza, **fehér juhar, berkenye és bodzafa csemetéket** ajánl

Gutsve waltung BOROWNA

posta: **BOCHNIA,** Galiczia.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Pályázat.

A győrmezei gazdasági egyesület

titkári állásra

pályázatot hirdet.

Feltételek:

1. Pályázhat minden gazdasági szakismerettel bíró, lehetőleg gazdasági tanintézet végzett magyar állampolgár, a ki a levelezés és egyéb fogalmzás terén kellő gyakorlattal bír.
2. A pályázó szakképzettségét, illetőleg minőségét igazoló okmányok a kérvényhez csatolandók.
3. A titkár illetménye évi 2000 korona fizetés és 400 korona lakbér.
4. A pályázati kérvények a „Győrmezei gazdasági egyesület” közgyűléséhez intézve a titkári hivatalhoz Győrött címezendők.
5. Pályázati határidő 1901. május hó 1-ig, később beérkezett kérvények figyelembe nem vehetők.

Kelt Győrött, 1901. márczius 4.

Fricke Emil s. k., első alelnök.

3654

Fenyőfák

kültetéseinek legalkalmasabb ideje április 15-én kezdődik!

Erdei-, jegenye-, lucz-, tőmjén-fenyő 30 cm. magasságtól 2 m.-ig, 1 drb 24 fillértől feljebb.

Külföldi exotikus tüleveleik

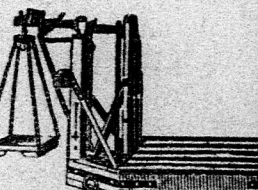
70 gyönyörű fajban, melyeknek színe a legsötétebb kékeszöld, aranyárga és ezüstfehér között váltakozik, 1 koronától feljebb.

Rózsafák, egy bokor, mint magasderekuak, 60 fajtában, 1 drb 60 fillértől feljebb. Részletes képes árjegyzéket kívánatra küld:

Gazdasági intézőség (Szendlak, posta: Vas Ferenczfa Iva 31

Rózsák

400 drb gyönyörű szép magas törzűek, a legnemesebb fajokkal beoltva kaphatók. Két éves oltásnak darabonként 60 krajcárért, egy éves oltásuk 50 krajcárért Veng. I-tván kortárs-nél, Tót Keszli, Tolnam. 3737

Hidmérlegeket, Marha-mérlegeket

tökéletesített szerkezettel leg-olesobbán ajánlják

Brunner J. L. és Társa

lányvasontóde és mérleggyár Budapest, V., Váci-ut 162.

Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szög 8 fillér...

KIS HIRDETÉSEK

Cs. k. mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állat keresők és azok hirdeményei...

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Azonnali belépésel betöltendő egy irnok állás 400 korona évi fizetés, mosáson kívül fel és ellátás, fűtés és világítás.

Gépezés-kövacs

vizsgázott, a ki a lóvasalást és gépkörüljárásokat is érti, keresetük cséplőgép mellett folyó évi június hó 1-én leendő belépése.

A nagyméltóságú

csanádi püspökség makói uradalmaiban a számtartó állás megüresedésén, felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni kívánják...

Irnok.

ki felsőbb gazdasági iskolát jó sikerral végzett, a magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja, keresztény vallású, egy próbát követően azonnal felvétetik.

Irnok

keresték a pogány sz. páteri héruadalomba, ki már néhány évi gyakorlattal bír, a könyv- és számviteli felelősen jár el.

Gróf

d'Harcourt Emánuelé, született Sina Iphigenia báróné kalocsai uradalmaiban 24. június hó 1-én egy segéd-tiszt állás lesz betöltendő, melynek lavadalmazása évenként 1200 K., szabad lakás, fűtés és világítás.

Keresték

elsőbb gazdasági tanintézetet, esetleg tejjgazdasági szakiskolát végzett, nagyobb tehéneszet körül teendő munkákban és felügyeletében jártas, intelligens segéd-tiszt.

Sváb Sándor

fabiani gazdaságában egy irnok állás betöltendő május 15-re. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal, melyek vissza nem küldetnek, vázonsi Nagy István intéző címre alatt Szentesre küldendők.

Keresek

megbízható, csatlóképes gazdatiszt, ki mintegy 3000 holdas szabadosmeggel birtokmal pereentalis kezelést átvette.

Nőtlen

erélyes, szakképzett, a gazdaság minden ágában jártas gazdatiszt alkalmazást nyer a győr-szentjános bér-gazdaságban.

ÁLLAST KERESŐK.

A mezőgazdaság minden ágában, így a cukor-répa, dobány- és intenzív takarmánytermelésben, tehén- és sertésnevelésben, rónális takarmányozásban, olmé-létfel és gyakorlatilag töltesen jártas, jó nevű gazdaságokban szerzett 18 évi gyakorlattal bíró 33 éves, nős gazdatiszt, perfect a gazdasági kötettségvitelben, a magyar és német levelezésben és a mezőgazdaság kereskedelmi részében, jelenleg egy belterjes és főnyesen járódelmező birtok adminisztrátora.

Gazdatiszt.

ki akadémiát végzett, 15 évi gyakorlata van, csatlóvá, kitűnő bizonyítványval ellátott oklevéllel rendelkezik, jelenleg 4000 holdas uradalom önállóan kezel, keres azonnali beépésre, esetleg május elsejére valamely uradalomban állást. Cím: a kiadóban. 3768

Gazdatiszt állást

keres egy 34 éves nőtlen volt gazdatiszt, ki 10 évtől 1800 holdas gazdaságát 16 évig önállóan kezelte, berlet letéltéve megfelelő területű gazdaság önálló kezelője. Cím: M. J. S. a kiadóban. 3766

Adai

földműves-iskolát végzett és gyermekkorától a gazdaság minden ágában gyakorlatilag képzett, bácsmegegyi születésű, 34 éves, evang. családos ispán, nyelvismertete magyar, román és az összes szlávnyelveket beszél, szakközvetőséghez megfelelő állást keres azonnali hol pére. Több éven át Krassó-Szörény, je. enleg Torontál-megyei uradalomban mint önálló ispán szolgált. Szíves megkeresések Székely János, (bíró) Béká címre kéretnek. 3768

Számtartó

mérlegképes, a kettős könyvvitelben, magyar és német levelezésben teljesen jártas, több év óta egy nagyobb uradalomban van alkalmazva, íz., nős, megbízható, azonnali belépésre megfelelő állást keres. Szíves megkeresések a kiadóban. 3768

Kezelőtiszt

állást keres azonnali belépésre a gazdaság minden ágában jártas, 18 évi gyakorlattal, földműves és tejjgazdasági szakiskola feltevezési tanfolyamot végzett, 35 éves, nős gazdatiszt, Cím: Németh István Boda, Torontál-megye. 3728

Intézői vagy ispáni

állást keres 1901. október 1-15-re egy 13 évi gyakoros gyakorlattal s teljes képzettséggel bíró gazdatiszt, ki 10 évig egy jeles nagyuradalomban gazdatiszt volt s három év óta egy hírnemes 1200 holdas intenzív gazdaság önálló kezelője. Előrehaladott s mai kor legkiválóbb követelményeit szorítottan rendezet birtokon oltajana állást nyerni. Pótlást mellett megfelelő rangban mint munkás s fő ajánlatok is szívesen fogad szolgálatot. Bővebb felvilágosítást ad „Magyar agricola” postae restante Szombathely. 3752

Földműves-iskolát

végzett, feltérfi gyakorlattal 900 holdas bérmezőgazdát önállóan vezetett, 33 éves, evang. nős, óvadékkal rendelkező egyén, k skortól gazdaságban volt, besz l magyarul, tótul, gazdaságban, szőlészetben vagy másutt hasonló állást keres. Szíves megkereséseket kér a fizetési igények megjelölésével Káldicsik Pál gazdász, Nyitra-Pereszleny. 3761

Házvezetőnői

állást keres egy intelligens középkorú örege nő, (bívatlók övegye) Cím: Szerey főttelek” jellege alatt a kiadóhivatalban me tudható.

Ispáni

v. gy kulcsár állást azonnali belépésre keres 30 évi g akorlattal bíró gazdatiszt, ki egy-szermind gépész. Mőgkereséseket „Szorgalmas” jellege alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3720

Elméletileg

és gyakorlatilag képzett, bar minozhárom éves nő len ember, ki az iskolában mint gazdasági szakintéző működött, kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, néptanítói oklevele is van, azonnali belépésre állást keres uradalomban. Cím: a kiadóhivatalban. 375

Titkári.

irodai, bizalmi állást keres fiatal intelligens, 30 éves, volt gazdatiszt, je. leleg fővárosi hivatalnok. Állást azonnali is elfoglalhatja. Megkereséseket „Biztos jövő” alatt a kiadóba kérek. 3747

Okleveles gazdatiszt.

10 évi gyakorlattal, számadat-kezelésében teljes jártassággal, nős, gazdatiszt, szám-vevő vagy elterőri állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 3741

Műkertész.

40 éves, egydől álló, a dísz-telepítési és gyümölcskertészetben, szőlészetben, méhészetben jártas, több vől 2600 kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik, megfelelő állást keres. Megkereséseket „Műkertész 40” je alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3772

Segéd-tiszt

állást keres a Dunántúli nagyobb uradalomban Keszthelyen végzett, r. kath. katonakötelezettségének eleget tett, 3 évi gyakorlattal bíró gezoász, ki a magyar nyelven kívül a németet is szóban bírja. Szíves megkereséseket a fizetés megjelölésével a kiadóhivatalba várbát. 3765

Földműves-

iskolát végzett, kiskortól gazdasági munkában volt, ki-szolgált huszár altiszt, állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 3730

Állást keres

egy stabil kondenzátoros és lokomobil vizsgát tett gépész, ki a villanyvilágítási kezelésben is jártas. 6 évi gyakorlattal bír, mináin Budapestben nagyobb gyárakban volt alkalmazva, tehát ehez hasonló állást akár havi, akár évi konvenzióra elvállal. Cím: a kiadóhivatalban. 3778

Elméletileg

és gyakorlatilag képzett, 32 éves gazda keres kezelőtiszt állást. Gyakorlati éven 3 év óta működik, melyből 3 évet mint önálló intéző töltött ki. Elfoglalt állásban egy modern szinvonalon álló 3000 holdas gazdaságot kezel. Szíves megkeresések Dézsa Mihály Kaposvár címre kéretnek. 3768

Számtartó.

a gazdasági könyvelés bármely nemében — a kettős könyvvitelben is — s a pénztárkezelésben teljesen jártas, keresztény, nőtlen, 32 éves, nagy uradalomból a legjobb bizonyítványokkal rendelkezik. Állandó állást keres. Beszél és ír magyarul, németül és tótul. Jelenlegi állást íz. az csak család-ügyek miatt változtatja. Cím: a kiadóhivatalban. 3753

Debreczeni

gazdasági tanintézetű hallgató azonnali belépésre gyakornoki állást keres. Cím: a kiadóhivatalban. 3770

Gazdatiszt

állást keres szerény, 32 éves, róm. kath. vallású, nős, kuncióképes, egyén, elvállal pereentalis kezelést mellett birtok-kezelést is. Birtokparcellálás folytán jelenlegi állása megszűnik. Cím: a kiadóhivatalban. 3764

Állást keres

egy 27 éves r. k. nőtlen gazdatiszt, beszél és ír magyarul és németül, gazd. iskolát végzett, több évi praxist gróf és nagy béruradalomban szerzett, urv a mezőgazdaság minden ágában, mint a könyvelésben is teljesen jártas, szerény igényekkel megfelelő állandó állást óhajt elnyerni. Megkereséseket „Törökgy” jel alatt a kiadóhivatalba küldendő. 3760

ÁLLATOK.

Lovag Biedermann Rezső ur hobbi gazdaságában 1-2 éves kiállításokon első díjjal kitüntetett Hampshiredown-kocok eladának. Bővebb felvilágosítással s olgál Szóó Lajos intéző Hóbol, u. p. Szigetvár. 3623

Eladó

650 darab ötnegyed éves kisenőfi fajdisznó. Sertesvészben nyegven százalok pusztult el. Fernbach Bálint, Szonta, posta és vasútállomás. 3771

10 elsőrendű

gyors fejlődésű edzetten nevelt magyar tenyészbika

Gróf Teleki Arvéd

ur drassói uradalmaiban u. p. t. és v. áll.: Koncza, hová az aradi gyorsvonaton direct koci megy.

Kaphatók még:

Pekingi kacsák és tojásaik.

Megvételre

keresték egy 132 cm. magas pony-16. Világospeji és lakó kivételével bármilyen színű lehet. Ajánlatok ár, kor és szín megjelöléssel a hádevári uradalom felvilágosításhoz Hédev-vára intézendők. 3728

Két 7 éves

jól járó, jarmos bívaly-ökör eladó. Tárkányt felvásárolt u. p. Tolna-Szakály. 3764

Vöröstarka tinó

„ ü s z ő ” legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hizlalmi való ökrök eladására és későbbi szerződésre

WEILER és EISNER

Kis-Czellli kereskedők.

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2 (8) éves 1546

növendék ökor és üsző borjakat

ugyanint legprimább leltáral való és jarmos ökrök: legjutányosabb rakon ajánlatok:

Klein és Spitzer

Kis-Czellli kereskedők. Megrendelések egyezség szerinti bármikor is elfogadjatnak.

Nagyméltóságú örgróf Pallavicini Sándor

ur Midszent-Algyői hitb. Uradalma rambouillet * * * juhászatából

83db 1és 2éves tenyészkos

eladásra bocsájtatik.

Megtekinthetők a Levelényi * * * gazdaságban, u. p. Kistelek.

Csongrád-Sándorfalva, 1901. április.

Urad. főintézőség.

Simmenthali

tiszlavéri törzskönyvelt üszők és hat darab borjas tehén eladó! Ditről Puskás Béla, Kolozsvár. 3708

Eladó ökör-tinó.

Báró Bornemissza Elemér ur 6 méltósága Hadrévi gazdaságában eladó 45 darab tavalyi és 40 darab két-éves eredeti ökör-tinó. Bővebb értesítést nyújt: Neményi József intéző, Hadrév, u. p. Gerend, Torda-Aranyosmege, Erdély. 3742

Tenyésztés

eladás. Nagy méltóságú Tisza Kálmán ökegyelmessége kocord gazdaságában eladó: 100 drb szőke, tisztavéri kisenőfi faj tenyészkosza, 500 drb szőke, tisztavéri, kisenőfi faj, 4 hónapos malac. Értékesítési Bernath Sándor urad kaszáránál, Kocsord (Szatmármegye, posta és vasút Mátzalka). 3770

Eredeti Rambouillet kosok

mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók

Gróf Herberstein Albert

uradalmi igazgatósgánál Strleek, Morvaország.

Hanna vetőárpa

míg a készlet tart 100 kg-éknél 19 koronáért kapható vasuti állomásainkól.

Montafoni

tehenek és pedig 11 db ezek közül 5 tejsz. te. 64 igen jó tejsz. és több darab ezen fajú egyéves bika eladó. Tulajdonos Forgách Antal Munkács. 3765

VEGYESEK.

3 drb Marhamérleg

1500 kg. hordképességű erős vaskorlással 2 1/2 méter hosszú 1 1/2 m. széles

4 drb Hidermérleg

3000 kg. hordképességű 3000 kg. toló súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek

6cska marhamérleket új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitelesítve 30 évi jókarban tartás mellett.

DÉNES MANÓ

mérlegműszerész BUDAPEST, VII., Dohány-utca 78.

Eladó

jutányos áron, tenyésztési anyag változás miatt 500 darab Rambouillet és 200 tejsz. tenyész rambouillet, ez idén bárnyút nem nevelt és 40 darab két és három éves kos. Ugyanitt eladó egy teljesen újalakított 8 lóerejű Shuttleworth-tele 64 egy Shuttleworth-tele 8 lóerejű locomobil. Megvételre keresték egy jó karban levő nagy gőzmozsoló. Bővebb felvilágosítással szolgál mindenkire a gazdasági intézőség Kis-Lángon, u. p. Lepsény. 3764

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőbbkétebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50. **BUDAPEST-KELENFÖLD** a vasúthelységi
szomb.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

Legjobb karban levő gépek.

Egy 8 lóerejű Clayton és Shuttleworth-féle
gőzcseplő-készlet.

Egy 6 lóerejű Garrett angol gyártmányu gőz-
cseplő-készlet.

Két darab 8 lóerejű Clayton és Shuttleworth-
féle locomobil

==== olcsó áron eladó ====

WEISER J. C. gazdasági gépgyárában

Nagy-Kanizsán.

3713

TAKÁCS OSZKÁR

gépgyára

BUDAPEST, Köztelek-utca 6. sz.
Üllői-ut mellett.

Ajánlja jól felszerelt műhelyét mindennemű, különösen gőzcseplőkészletek javítására.

RAKTÁRON TART:

mindennemű mezőgazdasági gépeket és esz-
közöket, u. m.: vetőgépeket, rostákat, ekéket

morzsolókat, szeeszkavágókat

3241

Járgányos- és tisztító cseplőkészleteket.

Raktáron tart: kijavított gőzcseplőkészleteket, valamint az Első Magy.

Gazd. gépgyárában készült új gőzcseplőgarnitúrákat.

Csereüzletek költetnek. — Mérsékelt árak, kedve ő fizetés feltételek.

A Szegedi kenderfonógyár részvénytársaság Szegeden
ajánl arató gépekhez való ismert kitűnő minőségű

manila kévekötfonalat

valamint egy külön eljárással a czélnak époly jól megfelelően előállított,
több nagy uradalomban kipróbált

kévekötfonalat magyar kenderből

minden aratógép szerkezetnek megfelelő gombolyagban.

Ugyanott gazdasági kötélárak és valódi kenderzsákok
jutányos árban kaphatók.

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári
hivatalánál (Budapest Köztelek).

Árak:

nagyban waggon-rakományként ab Leopoldshall-Stassfurt,
ömlesztett állapotban 106 frt, zsákban szállítva 130 frt. A vas-
úti szállítási költség a különböző távolságu rendeltetési állomá-
sok szerint 130-140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egye-
sületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyideűleg a kainit árát egyesítetük pénz-
tárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény
átvételénél fizetendők.

Szegedi Zsákok.

Gabonazsákokat
nyers és vízmentesen telített
ponyvákat,
KÖTÉLNEMŰEKET,
az elismert legjobb minőségben szállít
a Szegedi Magyar
Vitorlavászon és
Kendergyár

Salzmann és Társa.
Központi megrendelő iroda:
Budapest,
V., Nádor-utca
20. sz.

McCORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY

(Chicagói aratógépgyár.)

Kévekötfonaló gép

Fűkaszalógép

Köszörűkészülék

„Daisy“ marokrakó aratógép

Szénagyűjtő gereblye és

Kévekötfonal

gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s
árainkat nem kérdezte!

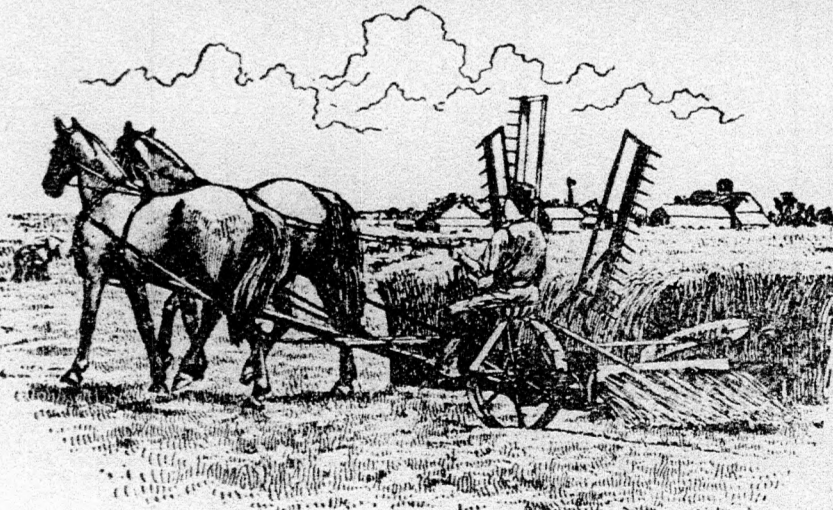
Olcsó tartalékrészek óriási raktára.

Tessék mintakönyvet kérni!

William J. Stillman igazgató

Budapest, V., Váci-ut 30.

GRAND PRIX

PARIS 1900-ban.

„Patria“ irodalmi és nyomdai részvénytársaság nyomása, Budapest (Köztelek)